

Білік

www.psu.kz

№2 (184)

29 ақпан 2016 жыл

С. ТОРАЙҒЫРОВ АТЫНДАҒЫ ПАВЛОДАР МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ГАЗЕТІ

ПМУ: әлемдік деңгейге бетбұрыс

Бүгінде С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті үздіктер қатарында. Жуырда ғана ПМУ оқу порталы жоғары оқу орындары сайттарының әлемдік «Вебометрикс» рейтингісі бойынша елімізде және Орта Азия елдері жоғары мектептері арасынан үздік бестіктен көрініп, топ жарды. Соңғы жылы альма-матер тек Қазақстанда ғана емес, жаһандық деңгейде танылуда. Университет ректоры Арын Өрсариевтің айтуынша, бұл тек бастамасы ғана.

– Арын Амангелдіұлы, былтыр сіз бұл кабинетке ректор ретінде алғаш аяқ бастыңыз. Сол уақытта не сезіндіңіз?

– Бірінші кезекте жауапкершілікті сезіндім. ПМУ – тек оқу мекемесі ғана емес, өңірдегі кадрларды дайындау жүйесіндегі жүйе құрушы құрылым.

Біздің университет Павлодар өңірінің дамуына, оның басқару және инженерлік-техникалық элитасының қалыптасуына ерекше ықпалы бар. Бұған сандар дәлел. Әрбір ҰБТ тапсырған азамат ПМУ-ға оқуға түседі, нәтижесінде ПМУ-дың әрбір үшінші түлегі – басқарушы, әрбір екінші инженерлік-техникалық және мемлекеттік қызметкерлер.

– Биылғы жыл сіз үшін қандай болды? Алға қойған мақсат-міндеттеріңіз жүзеге асты ма?

– Әлеуметтік сауалдар бойынша облыс әкімінің орынбасары болып қызмет етіп жүрген уақытта ПМУ-ға бірнеше рет келгенмін, ал конкурстан өтіп, ректорлық қызметке тағайындалғанда менің алдымда айқын мақсаттар болды.

Біздің оқу ордамыз Павлодар облысының әр саласына ықпал ете алады. Біз бұл іске әр студентіміздің, ғалым мен қызметкеріміздің атсалысқанын қалаймыз.

Бұл үшін мен алдыма

негізгі төрт мақсатты қоямын. Біріншіден, біздің түлектердің бәсекеге қабілеттілігінің негізгі көрсеткіші жұмысқа орналасумен ғана шектелмей, негізгі еңбек ақысының тұрақты өсуімен өлшенетініне сенімдімін. Бір жыл бұрын осында келгенімде, 2014 жылғы түлектеріміздің соңғы сегіз айдағы орташа еңбек ақысын есептедік. 65,6 мың теңге шықты. Жабыла атқарған еңбегіміздің арқасында бұл көрсеткішті өсірдік. Қазіргі күні бұл сан 87 мың теңге болды.

Екінші мақсат – біздің оқытушылар бүгінгі еңбек ақысынан да көп ақыға қол жеткізгенін қалаймын. Бұл мақсатта біз ғалымдарымызды бүгінгі нарықтың қажеттіліктеріне сай бағыттап отырмыз. Нәтижесінде, зерттеуге қаражат бөлетін адамдар оның құнын түсініп, бұрынғы берілетін қаражаттан көп беруде. 2013-2014 жылдары ғалымдарымыз шамамен жалпы саны 100-120 миллион теңге тапса, ал 2015 жылы бұл сан 160 миллионға дейін жетті. Бұл да әлі жеткіліксіз.

Бізге зерттеулерімізді коммерциялық негізде көбейтуді немесе өз өнертабыстарымызды коммерцияландыруды қолға алу қажет. Мен университетте осы істі дамытқым келеді. Біз неғұрлым өзіміздің білімімізді сата білсек, соғұрлым оларға нарықта қажеттілік туады,

және біз студенттерімізге сапалы білім береміз, оқытушыларымызды одан әрі ынталандырамыз.

Үшінші мақсат – халықаралық ғылымға ықпалдасуымыз қажет. Бұл үшін біз әрдайым өз зерттеулеріміздің нәтижесін танымал халықаралық басылымдарға жариялап отыруымыз керек. Бұл бағытта да біз көп болмаса да тұрақты өсіп келеміз.

Ал барлық университеттердің негізгі наны – студенттер турасында айтар болсам, 2015 жылы біз алдағы оқу жылынан қарағанда 20 пайыз артық талапкерлерді жинадық. Бұл – жеңіс. Алайда, бұдан да көп нәтижеге жеткіміз келеді. Айта кетерлігі, біз бұл жағынан тек павлодарлық жоғары оқу орындарымен ғана емес, астаналық, алматылық, омбылық, томбылық және новосібірлік, сондай-ақ, Қытай, Германия, Чехия оқу орындарымен де бәсекелес екенімізді ұмытпағанымыз жөн. Шамамен 20 пайыз мектеп түлектері облыстан кетеді, алдағы уақытта біз бұл санды азайтқымыз келеді.

– Сіз қазақстандық және шетелдік (Сорбона) ЖОО студенті болдыңыз. Әрине, бұл оқу орындарын салыстыруға келмес, дегенмен, бұл екі жүйенің қандай кемшіліктері мен артық тұстарын атап өтер едіңіз.

– Бірден айта кетейін, батыстық білім беру жүйесін үздік деп өсте, айтуға болмайды. Қазіргі таңда оқытудың сан алуан әдістемелері бар. Мәселен, Оксфорд және Кембридж – бұл оқу орындары зерттеу жұмыстарына ден қойған жеке білім беру бағытын ұстанады. Гарвард – «кейстер» патшалығы, студенттер дәрістер мен семинарлар тыңдап қана қоймай, зерттеу саласындағы үздік мамандардың нақты өмірлік тәжірибелерін талқылайды. Жалпы, жақсы америкалық мектептер инновация арқылы қаржат табуды көздейді. Ал оқытушылар онда дәріс беруді емес, жақсы жобаларды қаражат көзі етеді. Біз де осы жолмен жүргіміз келеді.

Заманауи қазақстандық мектеп – ұстаз-ғалым және оқытушы екі мамандығын бөлек қарастыратын кеңестік дәстүрлі мектептің жалғасы деп саналады. Тарих осылайша өрбіді, бізде Ғылым академиясы ғана ғылыммен айналысты, ал батыста – университеттер ғылыммен айналысады. Міне, бұл кеңестік білім беру жүйесінің ерекшелігі. Қазір біз өзге білімді, оқулықтарды алып, осында оқимыз. Бұл, жалпы, қалыпты жағдай. Егер біз алға қарай жылжуды және қаражат табуды мұрат етсек, онда біз өз білімімізді жасауымыз қажет.

– Бұл жерде мен сізбен

келісемін, өкінішке орай, көп жағдайда жоғары оқу орындарында ғылым кейінгі орынға жайғасады. Ғылыммен айналысып жүргендер көп уақытын студенттерді оқытуға жұмсайды, өнертабыстардың көбісі тәжірибеге енгізілмей, шаң басып жатады. Бірақ бұл мәселеге сіздің көзқарасыңыз басқаша.

– Мүлде басқа. Біз тек зерттеу жұмыстарын жүргізіп қана қоймай, зерттеулік-кәсіпкерлік бағыттын ұстанатын университет болғымыз келеді. Бұл үшін біз барлық бірінші курс студенттерін халықаралық деңгейде кәсіпкерлікке оқытамыз. 2015 жылдың күзінен бері бізге Селиконды алқаптағы Крол институтының директоры Алекс Крол дәріс оқуда. Арнайы курс тәмамдаған мұндай адамдар бір орында тұрмай, алға жылжуды мақсат етеді. Студенттер де, қызметкерлер де кәсіпкерлікпен айналысып, қаржат тапқанын дұрыс санаймын. Мен университетке келгенімде бизнеспен айналысып жүрген төрт-бес студент ғана еді, қазір олардың саны жиырмаға жетті. Биылғы оқу жылының соңында бұл сан тағы өседі деп ойлаймын. Қазірдің өзінде ПМУ-дың әрбір үш жүзінші студенті кәсіпкер. Асылында, біз түлектердің жұмыс іздемей, өздеріне және басқаларға жұмыс орындарын құрушы болғанын қалаймыз.

Сондай-ақ, университет қабырғасында жасалып жатқан зерттеулер бірінші кезекте қоғам игілігіне жарауы қажет. Бүгінде Павлодардың басты үлкен мәселесі – экология. Жақында университет қабырғасында экологиялық технологиялар жөніндегі құзырет орталығы өз жұмысын бастады. Біз тәжірибеге енгізуге дайын он шақты жұмысты дайындадық. Мәселен, металл кендеріндегі алюминий зауытының қалдықтарын өңдеу әдісі. Біздің өңірдегі басқа да өндіріс орындарына мысалы, «Кастинг», «KSP Steel» кәсіпорындарының қажетіне жарап қалар. Мұнымен қоса, біз көмір шаңын брикеттеуді де іске асырамыз. Тағы бір жоба – мұнайды өңдеу процесіндегі қажетті катализаторлар. Бұл жоба ПМХЗ шығаратын зиянды қалдықтарды азайтуға бағытталған. Мақсат – технологияларды тәжірибеге енгізу. Бұл технологияларды енгізу және сатып алу үшін қаражат салуға біздің кәсіпорындардың келісімі де бар.

– Мұның бәрі ПМУ-дың Қазақстанның үздік университеттері қатарында болуына ықпал ететіні сөзсіз...

– Ия, ПМУ Қазақстан университеттерінің үздік бестігіне кіреді. Бұл қазақстандық өлшем бойынша өте жақсы баға. Бірақ, бізге алға жылжу керек. Жанымызда әлемнің 400 үздік университеттері қатарындағы Новосібір, Томбы университеттері бар. Бұл біз үшін ең үздік көрсеткіш емес. Бізге Томбы, Омбы, Барнауыл, Астанамен бәсекелес болу үшін жан-жақты даму керек, мықты серіктестеріміздің болғаны абзал. Сол себепті біз Стэнфордпен қарым-қатынас орнаттық, биыл күзде бізге жаһанның үздік отызыдығы қатарындағы Дьюк, Колумбия, Оксфорд, Кембридж университеттерінен оқытушылар келді. Сонымен қатар, біздің үздік ресейлік және азиялық университеттермен де ынтымақтастығымыз артауда. Біз серіктестерімізден ең жақсылары мен үздіктерін алып,

жоғары деңгейге өсуіміз қажет.

Егер сіздер әлемнің алғашқы 100 университеттерін қарап отырсаңыз, оның көбісі ағылшынтілді оқу орындары екенін байқауға болады. Сондықтан, біз ағылшын тілі деңгейін көтеру мақсатын межеге қойдық. Ағылшын тілін үйренудің қосымша курстары және TOEFL орталығын құрып, TOEFL-ді тапсыру мүмкіндігін енгіздік. Білімді іске асыру мақсатында «Болашақ» орталығын аштық. Біз студенттерге осында білім беріп қана қоймай, ары қарай дамуына жол сілтеп, бағыттаймыз. Бұл – біздің интернационалдыру бағытындағы басты міндет. Ол тек студенттерге ғана емес, оқытушыларға да қатысты.

Енді, артықшылығын айттайын: шетелдік оқытушылар мен студенттерді біз өзімізге көптеп шақырар болсақ, халықаралық ұйымдардан қаржы тартып, сәйкесінше, материалдық-техникалық базамызды нығайтып, студенттерге беретін білімнің сапасын арттыра түсетініміз анық.

– Сіз облыс әкімінің орынбасары бола жүріп Қазақстан жастары конгресін басқардыңыз, жастар саясаты мәселелерін шешуге атсалысып жүрдіңіз. Бір сөзбен айтқанда, сіздің кәсіби жолыңыз әрдайым жастармен байланысып келді.

– Ия, бұл менің қазіргі жұмысыма көп септігін тигізіп жатыр. Мен студенттерді түсінемін, олардың мәселелерін білемін, мемен өмір сүріп, қызығушылығы не екенін білемін. ЖОО оқу үрдісін бақылау және қамтамасыз етумен ғана айналысып қоймай, жас азаматтардың өміріне араласып, олардың бос уақыттарын пайдалы өткізуіне, қаражат табуына, өз ісінің маманы ретінде қалыптасуына және жақсы азамат болуына себепші болуы керек деп есептеймін.

Ал жастар саясатының дамуына келер болсам, жастарды үш топқа бөлер едім: девиантты, конструктивті және бәсекеге қабілетті. Кез келген жастары бар ұжымның міндеті – девиантты жастардың азай-

ып, бәсекеге қабілеттілердің көбейуін қамтамасыз ету. ПМУ-да белсенді және бәсекеге қабілетті жастар білім алуда. Олардың әрбір жүзіншісі әртүрлі спорттық, шығармашылық, зияткерлік және басқа да байқаулардың жеңімпаздары. Менің міндетім – бұл санды ұлғайту. Сол себепті, біз көшбасшылық курсы, тренингтер өткізіп, жастар ұйымын дамытудамыз. Олардың саны 12 еді, қазір сандары артып келеді. Дегенмен, әңгіме ұйымдардың санында емес, тегінде олардың қаншалықты жастрады өз жұмыстарына тарта алуында, жұмыс сапасында. Біз сапаны арттыруға көп мән береміз.

– Руханият, ұлттық мәдениет, азаматтық белсенділікті дамыту және оны насихаттауда ПМУ-дың ролі маңызды екені белгілі. ЖОО одан әрі қарай да осы мұраттарын дамыта бермек пе?

– Әрине, біз тоқтаған да емеспіз. Біз белгілі жерлесіміз Әлкей Марғұланның энциклопедиясын жазып жатырмыз. Ол Қазақстан тарихы, этнографиясы, этнологиясы үшін көп еңбектер жасап кетті. Сонымен бірге, Жүсіпбек Аймауытов бойынша зерттеулерімізді жалғастырып келеміз. Бұдан өзге, бізде Мәшһүр Жүсіп атындағы ғылыми-практикалық орталық жұмыс жасайды. Бұл жұмыстар жасала бермек, ал нәтижесі қоғам игілігіне табыс етілетін болады.

Біз университет ретінде руханиятқа өз үлесімізді қосуды жалғастыра береміз. Қоғам біздің руханият пен мәдениет бағытында атқарған істеріміздің жемісін: ажырасудың азаюуы, отбасының беріктігі, еңбек сапасының артуы, қылмыстың азаюы, патриотизмнің артуы және Павлодар облысынан кеткісі келмейтін қимастық сынды қасиеттерге көзайым болса игі. Өйткені, бізде өмір сапасы жоғары, жұмыс орындар бар. Мен бұл жақтан көшіп кетіп жатқан адамдарға қарап, қынжыламын.

– Сіз бұл өңірдің тумасы болмасаңыз да бұл жерге туғанындай бауыр басып кеткендейсіз. Сізді тыңдап отырып, Павлодарға деген сүйіспеншілігіңіз басым екенін аңғарамын. Мен қателеспеймін бе?

– Мен жалпы кім қайда туылып, қайда тұрып жатса да, Қазақстанның патриоты болуды өркімнің парызы деп санаймын. Бұл біздің жалпы ортақ Отанымыз. Менің тамырым Алматы қаласында жатыр, алайда, соңғы жылдары Павлодар облысы маған туған елімдей жақын, себебі, осында өркен жайып келемін. Павлодарда менің қызым дүниеге келді, ұлым алғашқы қадамдарын осында жасап, өсіп келеді, үлкен қыздарым павлодарлық мектептерде білім алуда. Мен сізге айтайын, олардың ешқайсысы Павлодардан кеткісі келмейді. Бұл қала – біздің туған қаламыз. Біз павлодарлық болып кеттік, біз Астанада, Алматыда ұзақ жата алмаймыз. Онда болғанымызда балаларым: «әке қашан үйге барамыз» деп мазамды алады. Павлодардың Ертіс өңірі – бұл ерекше мекен. Мұнда тамаша адамдар тұрады. Біз өндірістік орталық болғандықтан, 90-ыншы жалдардағы қиындық басқа өңірлерден қарағанда

бізге ауыр тиді. Бірақ, бұл қиындықтар бізді шыңдай түсті. Содан болар біз қиындықтардың бетіне қарап, жеңіске жетеміз. Бұл өңірдің тұрғындары жарқын болашағына сенеді, еш қиындыққа қарамастан жақсыдан үмітті. Біз оптимистік. Менің ойымша, бұл біздің ең мықты қасиетіміз.

Қаланың ең әдемі жерлері туралы сағаттап айтуға бармын. Павлодарда мені туған мекені жайында әңгімесімен баурап алатын жандар бар, мен оларды құрметтеймін, олармен доспын.

Мен Потанин атындағы музейді жақсы көремін. Қандай қонағым болса да сол музейге алып келемін. Онда қызықты экспонаттар көп. Соларға қарап, Павлодар облысының ғана емес, Қазақстанның, әлемнің, өркениеттің тарихын зерттеп, зерделеуге болады. Ондағы таныстырушылар қандай, десеңші! Бұл Қазақстанның өлекетану музейлерінің ішіндегі ең үздігі. Мен өзім онда жиі болғандықтан ба, өзім де төрт сағат бойы экскурсия жүргізуге дайынмын.

Мен павлодарлық театрларды ұнатамын. Осында келместен бұрын өзімді театрды сүйетін азаматпын деп айта алмас едім. Театрға деген махаббатым Чехов атындағы драмалық театрдан басталды. Мен Виктор Валентинович Авакумовты құрметтеймін және ол кісіні Қазақстандағы театр менеджерлерінің үздігі деп есептеймін. Ол экономика мен шығармашылық арасындағы жікті тамаша ұштастыра білді. Оның ұжымы береке мен бірліктің ұйытқысы болып келеді. Онда келушілер санына астаналық театрлардың өздері қызыға қарайтыны шын. Өйткені, репертуары, режиссерлері, авторлары бәрінен ерекше!..

Мен Юрий Димитревич Поминовті ерекше құрметтеймін. Оның еңбектерін барлығына оқуды кеңес беремін. Сонымен қатар, Джафар Джафарович Махмұтвлин таныстығыма ризамын. Павлодарлық трамвайлар – оның еңбегінің жемісі. Қанша жыл өтсе де, сағат механизмі секілді әлі күнге дейін жаңылыспай жүріп келеді. Бұл деген таңғажайып емес пе?! Трамвай – Павлодардың ерекшелігі. Ал Әби Сарқыншақұлы Сарқыншақов, Наум Григорьевич Шафер... Бұл кісілер аңыз адамдар. Олармен мен осында таныстым.

Облыс тұрғындары сияқты мен де Баянауылды сүйемін. Тағы да Шарбақты ауданын ұнатамын, әсіресе, талдар бүршік атқан мамыр айында онда ерекше әдемі. Осы уақытта орманға барған қандай, керемет! Және онда Ғабдул-Уахит Хазрет кесенесі бар. Мен ол жақ жылына екі рет барып, жан рахатын сезініп, демалып қайтамын.

Ал Ертіс өзені, қандай әдемі! Бұл Қазақстанның ең ірі өзені. Қарағандылықтар, шымкенттіктер, алматылықтар үлкен өзеннің қандай болатынын білмейді. Сондықтан, қонақтарымызға өзеннің әсемдігін көрсетіп, теплоходпен серуенге шақырамыз. Әсіресе, серуен шетелдіктерге ұнайды. Олар табиғаттың бұл әдемілігін суретке, бейнеге түсіріп, әуре болып жатады. Міндетті түрде қонақтарды павлодарлықтардың армандары орындалатын көпір астына

апаруды да ұмытпаймыз.

– Сіздің бірнеше тілді меңгергеніңіз шетелдік қонақтармен араласуда көп септігін тигізетін болар.

– Ия, мұны үлкен артықшылық деп ойлаймын. Шет тілдерін игеруге деген қызығушылығым мектеп кездерінен басталды. Ол кезде мен француз тілін үйрену тобына барып жүрдім, ал анам ағылшын тілін білгендіктен, мен өздігімнен сол тілді үйрендім. Кейін университетте оқып жүргенімде ағылшын тілін игеріп кеттім. Шетелде жүргенде, аудармашыға жүгінбей-ақ бұл тілде өз ойымды еркін де ашық жеткізе аламын. Сондай-ақ, базалық испан тілін білемін, бұл тіл француз тіліне ұқсас. Мен Кубада бір ай болғанымда, арнайы уақыт бөліп оқыдым. Қазір қытай тілін игеруді қолға алдым. Енді бұл тіл ағылшын тілінен кейінге кең таралған. Оның үстіне, Қытай көршілерімізбен біздің университет ынтымақтастықты нығайтып келеді. Былтыр ПМУ Шанхайда қазақ тілін дамыту орталығын ашты, енді өзімізде қытай тілін дамыту орталығын ашсақ па деп көздеп отырмыз.

– Сіздің тілдерді үйренуден өзге, басқа да қызығушылықтарыңыз бар ма? Және бастысы, сізде осы қызығушылықпен айналысатын уақыт табыла ма?

– Караокеде ән салғанды ұнатамын. Мен әнді жақсы айтпайтын шығармын, дегенмен, жүрегіммен ән саламын. Киноға барғанды ұнатамын. Біз отбасымызбен бірге қалалық мәдени шараларға – театрға, киноға, көрмелер мен концерттерге жиі барып тұрамыз.

Мен барлық бос уақытымды отбасыма арнаймын. Біздің шаңырақта төрт баламыз бар. Менің өмірімдегі ең қуанышты да қымбат сәттер осы балаларымның қасында өтуде. Үйге келгенімде мені бір жарым жастағы кішкентай қызым қарсы алады. Кішкентайымыз қолдан-қолда жүреді, бәрінің еркесі. Оның «әке» деген сөзін естігенде барлық күйзелістер мен мәселелер жоқ болып кетеді.

– Сіздердің жоғары оқу орындарыңыз талапкерлер мен магистранттарды қабылдау бойынша өзінің бәсекелестерін артқа қалдырды, алайда, сіздің көлуіңізбен ақпараттық кеңістікте біздің өңірдегі жоғары мектептердің арасында достық сезіледі. Бұл жөнінде не айтасыз?

– ПМУ, ИНЕУ, ПМПИ және ЕИТИ бәріміз бір ортақ істі жасап жүрміз, бірге екенімізді ұмытпаған жөн. Біз бәріміз де студенттеріміздің сапалы білім алуына, лайықты жұмыспен қамтылып және біздің тұрғындардың облыстан шетелге кетпеуіне мүдделіміз. Біз білім алушыларға, гранттарға келгенде бәсекелеспіз, бірақ, бізде ортақ мақсат – өңіріміздің дамуына өз үлесімізді қосып жатырмыз. Сондықтан, біз шынайы және спорттық бәсекедегідей облысымыз бен еліміздің игілігі үшін тиянақты да лайықты еңбек етуіміз тиіс.

Ксения МИХЕД

Фото: Руфина ТОРПИЩЕВА

Аударған: Жанар ЕЛЕШОВА

«Обзорение недели»,

2 ақпан 2016 ж.

ПМУ САЙТЫ ҮЗДІК БЕСТІК ҚАТАРЫНДА

С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінің оқу порталы «Webometrics Ranking of World Universities» халықаралық рейтингісі бойынша Қазақстан Республикасының жоғары оқу орны сайттары арасынан бесінші орынды иеленді.

Webometrics рейтингісіне әлем 20000, Қазақстан Республикасы 102 жоғары мектептердің оқу порталдары қатысты. 2016 жылғы қаңтар айының мәліметтері нәтижесіне сәйкес www.psu.kz сайты Қазақстанның ЖОО оқу сайттары арасынан үздік бестік қатарынан көрінді.

Webometrics рейтингісі университеттердің веб-сайттарының ақпаратпен толығы мен танымалдығына баса назар аударады. «Webometrics» рейтингісі негізгі төрт көрсеткіш бойынша бағаланады.

Presence – ғаламтор кеңістігінде сайттың ұсынылу деңгейі және индекстелген ірі іздеу жүйесіндегі (Google) университеттің веб-парақшасының жалпы санымен өлшенеді.

Impact – аудиторияның парақшадағы мақалалардың мазмұнына қызуғышлық танытуының көрінісі. Бұл бағыт бойынша университеттің веб-парақшасына жасалған сыртқы сілтемелер саны есепке алынады.

Openness – университеттің ғаламтор-ресурстарында жария

болған «құнды» файлдар санының өлшемі. Бұл бағыт университет сайтында жарияланған (pdf, doc, docx, ppt) толық мәтінді файлдарды бағалайды.

Excellence көрсеткіші бойынша ғылыми бағыттағы 10 пайыздай жиі сілтеме жасалған университеттің ғылыми мақалалар санымен өлшенеді.

С. Торайғыров атындағы ПМУ-дың ақпарт және ақпараттандыру департаменті сайтты сапалы материалдармен толтыруды, жарияланған ресурсты іздеу жүйесінде индексстеу, университетті электрондық БАҚ-қа ұсыну, сілтемелерді айырбас жасаумен айналысады.

Ал ғылыми кітапхана қордағы баспа басылымдарын сандық жүйеге енгізу, толық мәтінді басылымдарды электрондық каталогтарға қалыптастыруды қолға алған.

Бұдан өзге, университеттің ғалымдары жоғары Impact-факторы бар ғылыми маңызды жұмыстарды жариялап отырады.

Жалпы оқу орданың ұжымы ғаламторда, әлеуметтік

желілерде университет сайтын кең насихаттауды қолға алған. Бұл жұмыстардың барлығы да нәтижелі болғанын бүгінгі көрсеткіш айғақтап отыр.

С. Торайғыров атындағы ПМУ университетті басқаруды ақпараттандыру бөлімінің басшысы Ольга Науманның айтуынша, айтулы рейтингте еліміздің ұлттық жоғары оқу орындарынан кейінгі бірінші мемлекеттік оқу орда ретіндегі жеңіс – жалпы университет ұжымының тиянақты жұмысының нәтижесі мен жаһандық ғылым-білім кеңістігіндегі профессорлық-оқытушылар құрамының жеткен жетістігі.

«Аталмыш рейтингтің мақсаты – университеттің оқу порталы жұмысын кешенді бағалау. Webometrics рейтингісі ұсынатын мәліметтер оқу орнының білім сапасы мен академиялық мәртебесін бейнелейді. Бұл рейтингтен сайттың көреткіші неғұрлым жоғары болса, университеттің академиялық мәртебесі соғұрлым биік екенін көрсетеді», – деп мәлімдеді Ольга Александровна.

ЛАУРЕАТ ПРЕМИИ ФОНДА ПЕРВОГО ПРЕЗИДЕНТА

Решением конкурсной комиссии молодой учёный ПГУ имени С. Торайғырова, заместитель декана по научной работе архитектурно-строительного факультета, ассоциированный профессор, доктор PhD Алия Алдунгарова стала обладателем премии Фонда Первого Президента Республики Казахстан, Лидера Нации за лучшие исследования и достижения в области науки и техники.

Научная работа «Исследование устойчивости гидротехнических грунтовых сооружений при воздействии на их основание различных видов деформаций», представленная на конкурсе преподавателем ПГУ имени С. Торайғырова, получила высокую оценку, подтвердила

свою значимость и практическое применение в научной деятельности.

Алия Алдунгарова отличается активным участием в общественной и научно-исследовательской деятельности вуза, имеет более 25 республиканских и международных публикаций, представляла Казахстан с докладами на международных конференциях.

«Я уверена, что моя научная работа способна принести пользу и возможность имплементации ее в реальный сектор экономики очень высока. Награда – это большой стимул для достижения новых вершин. Такая премия имеет особую значимость, она повышает престиж науки», – говорит Алия Кайратовна.

ДОСХАН ЖОЛЖАҚСЫНОВ – ПМУ ҚҰРМЕТТІ ПРОФЕССОРЫ

С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінде Қазақстанның халық әртісі, Мемлекеттік сыйлықтың иегері, қазақ мәдениетінің көрнекті қайраткері, актер, режиссер, продюссер, сценарист Досхан Жолжақсыновпен кездесу өтті.

Кездесу Досхан Жолжақсыновтың режисерлік жаңа туындысы «Құнбай» көркем фильмінің таныстырылуына арналды.

«Құнбай» фильмі С. Торайғыров атындағы ПМУ профессорлық-оқытушылар құрамы мен студенттері назарына ұсынылып, көрермен ілтипатына ие болды. Оқу орданың зиялы қауымы қазақтың ұлы ақыны Абайдың әкесі Құнбай тұлғасы терең суреттелген фильмді зор ықыласпен тамашалап, жоғары баға берді. Кино туындыдан студенттер де үлкен әсер алып, тәлімі мол ғибрат жинады.

«Құнбай» Досхан Жолжақсыновтың режисер ретінде түсірген

екінші фильмі.

Қонақ студенттерге деген жүрекжарды лебіздерін білдіре келе, фильм жайында қызықты мағлұматтар айтты.

– 48 күн ішінде түсірілген бұл фильм ел зиялыларының да оң бағасына иігуде. Талай жылдар ойымызға қалыптап қойған Құнбайдың бейнесін көрерменге шынайы жеткізу үшін көп тер төктік. Кейінгі ұрпақ бұл кинодан мол тәлім алады деп сенемін, – деді қонақ.

С. Торайғыров атындағы ПМУ ректоры Арын Өрсариев өз сөзінде қонақтың қазақ мәдениеті мен өнеріне қосқан үлесін саралай келе, актер еңбектерін жоғары бағалады.

– Досхан Қалиұлы ұлттық кино өнерінің дамуына елеулі үлес қосқан актерлердің бірі. Оның туындыларының ұлттық боямы қанық, тағылымы терең. Автор өз еңбектерінде ұрпақ игілігіне өнеге болатын тәрбиелік мәні зор дүниелерді паш етуді басты парыз санайды, – деді университет басшысы.

Кездесу соңында Павлодар мемлекеттік университетінің ректоры Арын Өрсариев Досхан Жолжақсыновқа «С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік

университетінің Құрметті профессоры» академиялық атағын табыс етті.

Павлодар мемлекеттік университетінің 1 курс студенті Бәкіжан Кәкім көрсетілімнен кейінгі ойын былайша өрбітті: «Фильмнің «Ассалаумағалейкүм» деген алғашқы сөзінен басталғаны

көрерменнің ықыласына жол тартқанының белгісі. Кинодан Құнбай тұлғасының тағылымдық бейнесін, биік рухын, тұғырлы тұлғалығын байқадым. Тіпті шешесі Зеренің де аналық бейнесі жақсы ашылған».

СТУДЕНТЫ ОБСУЖДАЮТ, ПОДДЕРЖИВАЮТ, ПРЕДЛАГАЮТ

Активисты студенческой ассамблеи «Бірлік» Павлодарского государственного университета им. С. Торайгырова выразили поддержку инициативы внеочередных парламентских выборов Республики Казахстан.

О своей поддержке инициативы выборов члены научно-экспертной группы АНК и студенты ПГУ им. С. Торайгырова заявили в ходе круглого стола.

Председатель студенческой Ассамблеи «Бірлік» Рамиль Смаилов, открывая мероприятие, отметил, что внеочеред-

ные парламентские выборы – это важный шаг в период серьезных экономических преобразований, от каждого голоса зависит будущее страны. «Я уверен, что студенты ПГУ примут активное участие в выборах 2016 года и отдадут свой голос за достойного кандидата. Ка-

захстанское общество выберет активных, креативных и компетентных представителей, истинных патриотов страны для превращения в жизнь Плана нации Президента».

Кандидат политических наук, профессор Гани Ельмуратов, выступая перед собравшимися, заявил, что в условиях формирования негативных внешних факторов, главным из которых выступает нестабильность мировой экономики, Казахстану необходимо принять превентивные меры. «Мы должны встретить эти риски во всеоружии. В нынешних условиях выборы нового состава Мажилиса и маслихатов представляются политической инициативой наиболее адекватной требованиям ситуации и интересам стабильного, социально-экономического и политического развития Казахстана».

Докладчики также рассмотрели демократические основы порядка проведения выборов. Обсуждение вопросов популяризации казахстанского патриотизма и развития политической культуры среди студенческой молодежи нашло живой отклик среди участников.

ЖАС ЭКОНОМИСТЕР – ОЛИМПИАДА ЖЕҢІМПАЗДАРЫ

С. Торайгыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінің «Экономика» кафедрасының студенттері «Unicon» экономикалық олимпиада жеңімпазы атанды.

Бұл байқауға ұйытқы болған: Халықаралық бизнес университеті (UIB).

Сайысқа қатысушылар бүгінгі қоғамда жиі көтеріліп жүрген мәселеге экономист маман ретіндегі өз жолдарын ұсынды. Олар «Қазақстан үшін теңгенің АҚШ долларына шаққандағы курсы еркін айналымға жіберілуі немесе бекітілген курсты ұстанғаны тиімді ме?» деген сауалға жауап іздеді.

Байқауға түскен барлық жұмыстар арасынан алты жоба іріктеліп, финалға өтті.

Павлодар мемлекеттік университетінің жас экономистері бірінші орынға ие болып, жарты миллион теңгені қанжығасына байлап келді.

Студенттердің жобаларын Ұлттық банктің экс басшысы Ораз Жандосов, «Қазақстан Халық банкі» АҚ басқарма төрайымы Үміт Шаяхметова және «Altyn Bank» АҚ Директорлар кеңесінің басшысы Арман Дунаев бағалады.

Жоба жетекшісі, з.ғ.к., қауым-

дастырылған профессор Алексей Титков тың мәлімдеуінше, С. Торайгыров атындағы ПМУ командасының басқа топтардан ерек болғандығы бүгінгі мәселені экономика заңдылықтарына сай шеше білуінде.

– Ұйымдастырушылар жас экономист мамандардың бүгінгі теңгенің АҚШ долларына шаққандағы курсының еркін айналымдағы жағдайы туралы пікірін білу, олардың білімін зерделеуді мақсат етті. Олимпиада нәтижесінде командалар осы екі бағыттың тиімділігін анықтап, кәсіби дұрыс қадам жасау керек болды. Ал біздің команда маман ретінде еркін айналым курсы позициясын ұстанып, тиімді жақтарын дәлелдеп шықты, – дейді Алексей Анатольевич.

С. Торайгыров атындағы ПМУ командасының мүшесі Динара Өтегенованың айтуынша, теңгенің еркін айналымдағы курсы бизнес қауымдастығының креативті қабілеттерін шынай түседі.

НЕМЕЦКИЙ ОПЫТ В МЕТАЛЛУРГИИ

В Павлодарском государственном университете имени С.Торайгырова в рамках реализации ГП ИИР-2 старший эксперт фонда немецкой экономики по международному сотрудничеству SES (Германия), д.т.н. Гизела Элизабет Бартхольд провела семинар для профессорско-преподавательского состава вуза.

SES (служба старших экспертов) – это фонд немецкой экономики по международному сотрудничеству и некоммерческое общество с ограниченной ответственностью, который предлагает всем заинтересованным лицам возможность, после ухода на пенсию активно участвовать в жизни общества, передавая свои знания и умения другим людям, как в своей стране, так и за рубежом.

Результаты исследований Элизабет Бартхольд по выплавке стали и производству сортового проката внедрены на предприятиях Германии, Японии, Кореи и Китая.

Целью семинаров для профессорско-преподавательского состава факультета металлургии, машиностроения и транспорта на тему «Новые металлургические технологии в сталелитейной промышленности Германии» является изучение опыта немецких металлургических компаний в разработке и внедрении инновационных технологий по повышению качества стали и проката, а также конкурентоспособности предприятий и возможности их адаптации на предприятиях Казахстана.

Приезд старшего эксперта из Германии вызвал большой интерес металлур-

гов Павлодарской области. В семинарских занятиях участвуют не только преподаватели нашего университета, но также руководители и специалисты ведущих металлургических предприятий региона (ПФ ТОО «Кастинг», ТОО «KSP Steel» и др.).

Для магистрантов, обучающихся в рамках ГП ИИР-2, Гизела Элизабет Бартхольд проводит занятия по дисциплине «Процессы металлургии и рециклинг».

В соответствии с концеп-

цией полиязычного образования занятия проводятся на английском и немецком языках.

«Сотрудничество с ведущими экспертами в металлургии Германии позволит нам в дальнейшем применить опыт организации производства в решении проблем качества при выплавке стали и производстве сортового проката и бесшовных труб. Полученные знания от ведущих немецких компаний помогут в исследованиях и

преподавательской деятельности», – сказал директор офиса регистратора, к.т.н., ассоциированный профессор Павлодарского госуниверситета Петр Быков.

В результате непосредственного общения ученых ПГУ имени С. Торайгырова с экспертом из Германии уже найдены общие точки соприкосновения научных интересов и обозначены перспективы дальнейших совместных исследований.

«Серпін - 2050» — «Мәңгілік ел жастары — индустрияға» бағдарламасы аясында кадр тапшылығы жою және жастарды жұмыспен қамту мақсатында тікелей мемлекет тапсырысы бойынша жүзеге асып жатқан әлеуметтік жоба.

Бұл жобаның нысанасы — еліміздің оңтүстік аймақтарының талапкерлерін солтүстік өңірлердің жоғары және кәсіптік орта оқу орындарында білім алу үшін бағыттау. Демек, жоба бойынша Алматы, Жамбыл, Оңтүстік Қазақстан, Қызылорда,

ететін оқу орындары бар аймақтарда білім алу неғұрлым тиімдірек екені жобада ескерілген.

Ал Павлодар облысы Қазақстанның қуатты индустриялық орталығы саналады. Мұндағы оқу орындар еңбек нарығының қажеттілігіне сай мамандар дайындап, студенттерінің білімдерін тәжірбиелік жағынан ұштау үшін кәсіпорындарда дағдылануына ықпал етеді. Осылайша, С.Торайғыров атындағы ПМУ кәсіпорындармен өзара серіктестік

Маңғыстау облыстарының мектеп түлектері Павлодар, Шығыс Қазақстан, Ақмола, Атырау, Ақтөбе, Қостанай, Батыс Қазақстан, Солтүстік Қазақстан, Қарағанды облыстарының оқу орындарына оқуға түсе алады.

Жобаның алғаш тұсауы кесілген 2014-2015 оқу жылында мемлекет өз атауына сәйкестендіріп, талапкерлерге 2050 грантты тағайындады. 2015-2016 оқу жылында грант саны 6200-ге өсті.

Айтулы бағдарлама жыл сайын еңбек нарығының қажеттіліктеріне сәйкес толықтырылып отырады. Мәселен, былтырғы жылы педагогикалық мамандықтарға баса назар аударса, келесі оқу жылында техникалық мамандықтарға басымдық берілді. «Серпін-2050» бағдарламасы республикалық үйлестіру кеңесінің төрағасы Мұрат Әбеновтің айтуынша, ендігі оқу жылында «Серпін-2050» жобасының кәсіптері қатарына медециналық мамандықтар қосылады.

Быылғы оқу жылында С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінде еліміздің оңтүстік аймақтарынан келген 300 «Серпін-2050» бағдарламасының грант иегерлері білім алуда. Аталмыш бағдарлама техникалық мамандықтарға баса ден қойғандықтан, Павлодар мемлекеттік университетінде оқып жүрген «серпіндіктер» техникалық мамандықтарды игеруде.

ЭКОНОМИКАЛЫҚ СЕБЕП

Еліміздің экономикасын өркендету мақсатында солтүстік аймақтарда өндіріс орындары, кәсіпорындар көптеп ашылуда. Сол себепті, ірі зауыттар мен кәсіпорындары бар, сол өндіріс орындарын кадрмен қамтамасыз

ынтымақтастықта бірлесе ел игілігіне еңбек етуде. Жобаны жасаушылар болашақ мамандардың сапасына осы сынды экономикалық салдардың тікелей әсер ететінін дөп байқаған.

Соңғы мәліметке сәйкес, Қазақстан халқы 17 млн. 600 мыңды еңсеріпті. ҚР ҰЭМ Статистика комитетінің баспасөз қызметінің ақпаратына сүйенсек, олардың 8,6 млн-ы ғана еңбекке қабілетті азаматтар. Сол жұмысқа қабілетті азаматтардың көбісі оңтүстік өңірлерге тиесілі екені тағы белгілі. Сондықтан, бұл жоба елдегі еңбек нарығындағы теңдікті қамтамасыз ету мақсатында халқы қалың өңірлердегі жұмыссыздық мәселеселесін шешуге және тұрғын саны аз бірқатар аймақтарда демографиялық өсім көрсеткішінің артыуына ықпал етуге өз септігін тигізеді.

ӘЛЕУМЕТТІК САЛДАР

Жобаның үйлестіру кеңесінің төрағасы Мұрат Әбеновтің мәлімдеуінше, бұл бағдарлама бірқатар әлеуметтік мәселенің түйінін шешуге себепші болады. Тарқатып көрелік, Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрі Тамара Дүйсенованың былтырғы мәліметі бойынша 2050 жылға қарай еліміздің солтүстік өңірлеріндегі халық саны шамамен миллион адамға қысқарып, оңтүстік аймақтарда бұл 5,2 миллион адамға өседі. Яғни, еліміздің солтүстік және оңтүстік аймақтарындағы бала туу көрсеткішінің алшақтығы нәтижесінде оңтүстік өңірлерде жұмыссыздық өсіп, солтүстік облыстарда жұмыс күшінің жетіспеу үрдісі жүреді. Бұл бағдарламаны алдағы уақытқа жасалған мұндай сараптамалық қорытындыға жауап яки

ЖАСТАРҒА СЕРПІЛІС БЕРГЕН «СЕРПІН»

«Қазақстан – 2050» Стратегиясының негізгі басымдықтарына сай Қазақстан Республикасы алдында әлемнің дамығын 30 мемлекеттері қатарына кіру межесі тұр. Жаһанның дамыған елдері тізімінен орын алу үшін білікті мамандар даярлау мәселесі мемлекеттің басты назарына ілінді. Бұл мәселенің бір ұшын «Мәңгілік ел жастары – индустрияға» әлеуметтік жобасы арқылы шешу көзделуде. Айтулы жоба Елбасының қолдауымен пилотты түрде өз жұмысын бастап кетті.

шешім деп қабылдауға да болады.

Мұрат Әбенов өз сөзінде «Серпін-2050» бағдарламасымен білім алып жүрген студенттердің 85 пайызы көп балалы отбасыларынан шыққандар және 83 пайызы әлеуметтік жағдайы төмен отбасыларының балалары екенін айтып өтті. Оңтүстік өңірлердің балаларына аймаққа бөлінген гранттар саны да жете бермейді. Сондықтан олардың ақылы оқуына тура келеді. Бұл көп балалы жанұяларға қаржылай ауыртпашылық болатыны сөзсіз. Олай болса, жоба аз қамтылған көптеген шаңыраққа зор көмек болатыны анық.

МАМАНДЫҚ ТАҢДАУ – МАҢЫЗДЫ ҚАДАМ

«Серпін» бағдарламасы талапкерлердің мамандық таңдауына да баса назар аударады. Мұрат Әбеновтің айтуынша, «Серпін-2050» жобасы бойынша грант иегері болу үшін оқу орындары мен мамандықтарды таңдау маңызды.

Бүгінгі жастар мамандықты дұрыс таңдай алмауынан, қолына диплом алғаннан кейін көп қиындықтарға тап болып жатады. «Бұл бағдарлама іске қосылмас бұрын Оңтүстік Қазақстан облысында жұмыссыз жастар арасында зерттеу жұмысын жүргіздік. Ондағы мақсат – жұмыссыздық салдарын анықтау. Сауалнамаға қатысқан жұмыссыздардың 78 пайызы ата-ананың айтқанымен мамандық таңдаған. Олар жалпы саны 500-ден асып жығылатын мамандықтардың 200-інің атауын білмейді де. Мамандықтың дұрыс таңдалмауына ақпараттың жетіспегендігі себеп бо-

лелешекте бұл мамандар қандай ұжымда болса да өз орнын тауып, еңбекке икемді болып шығады», – дейді.

ТӘРБИЕ – БІЛІМ БАСТАУЫ

«Серпін-2050» жобасы Мемлекет басшысының қолдауымен адымдап қадам жасап келе жатыр. Бұл жоба аясында білім алып жүрген студенттер алдында тек жақсы маман болу ғана емес, өз елін сүйетін патриот, алғыр да өнегелі азамат болу мақсаты бар. Себебі балаларын алыс сапарға жіберген елі, ата-анасы, ағайыны, мемлекет, тіпті Елбасының өзі оларға зор үміт артып отыр. Сондықтан олар ел болашағына немғұрайлы қарамай, қоғам өміріне белсене атсалысуға барын салады.

Осы оқу жылы басында С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінде «ПМУ мистрі» байқауында іріктеліп алынған жігіттердің қатарынан оза шауып, университеттің жігіт сұлтаны болып «Серпін» бағдарламасымен оқып жүрген жаратылыстану және химиялық технологиялар факультетінің 1 курс студенті Ерғеш Ердаулет атанды.

ҚАРА ШАҢЫРАҚ ҚҰШАҒЫНДА

Павлодар мемлекеттік университетінде «Серпін» бағдарламасымен білім алып жүрген студенттермен «Нұр Отан» ХДП партиясы облыстық филиалы және Қазақстан халқы Ассамблеясы жастар бірлестіктері үйлестіру кеңесінің өкілдері кездесті. Сондай-ақ, жуырда ғана студенттермен «Серпін-2050»

сапалы білім алуына жағдай жасалған. Мұнымен қоса, олардың келуімен жаңа жатақхана студенттер игілігіне берілді.

Тағы да Мұрат Әбенов өз сөзінде Павлодар мемлекеттік университетінде «Серпін-2050» бағдарламасымен білім алып жүрген студенттер үшін бизнес орталық құру туралы айтып өтті. Қонақ білім ордада бизнес инкубатордың құрылуына бар алғышарттар жасалғанын және студенттің кәсіпкерлікпен айналысып, табысты болу жолы оқу орданың даму қағидастарына сай екенін жеткізді.

Сонымен қатар, оңтүстік аймақтардан білім іздеп келген студенттер Мұрат Әбдумалитұлына мазалаған сауалдарын қойып, С.Торайғыров атындағы ПМУ білім сапасы мен жатақханадағы тұрмыстық жағдайларымен бөлісті. Студенттер С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетіне оқуға келгендеріне дән риза екендерін айтып, ректорға өз тараптарынан алғыстарын білдірді.

Кездесу барысында С.Торайғыров атындағы ПМУ ректоры Арын Өрсариев студенттерді сапалы білім алуға шақырды. «Жар-ты ғасырдан астам тарихы бар жоғары оқу орны өз студенттерінің өмірде табысты болғанын қалайды. Сондықтан, біз студенттеріміздің табысты болуы үшін сапалы білім беруді мақсат етеміз», – деді университет басшысы.

Р.С. «Сапалы білім», «білікті маман», «жұмыссыздықпен күрес» дедік, дегенмен, бүгін бұл аймаққа білім қуып келген үлбіреген жеткіншектер Ертістің Баян өңірінен тамыр жайып, өсіп-өркендеп, облыстың, Қазақ Елінің жарқын

лады», – дейді Мұрат Абдуламұлы.

Айтулы бағдарламаның республикалық үйлестіру кеңесінің төрағасы өз сөзінде «Серпіндіктердің» еліміздің әр жоғары оқу орындарында білім алып, кәсіпке үйренуінің өзі оларды бәсекеге қабілетті болуға итермелейтінін айтады. Ол: «Олар белгілі бір ортадан шығып, үйінен, жақындарынан алшақ жерде жүріп, басқа ортаға, басқа мәдениетке бейімделіп, шындалып шығады.

бағдарламасы республикалық үйлестіру кеңесінің төрағасы Мұрат Әбенов жоспарлы кездесуін өткізді. Кездесуде «Серпін-2050» мемлекеттік бағдарламасының жүзеге асырудағы нәтижесі талқыланды. Кездесу барысында қонақ С. Торайғыров атындағы ПМУ-дың тыныс-тіршілігін көріп, материалдық-техникалық базасымен танысты.

Университетте «Серпін» бағдарламасымен білім алып жүрген студенттердің жайлы қоныстануына,

болашағына қызмет етуі – маңызға ие.

Сөзімізді Мұрат Абдуламұлының сөзімен тәмам етсек: «Серпін-2050» жобасына тәуекелшіл, өзгерістерден жасқанбайтын, белсенді, өнерлі, білімге құмар, өзге өңірлерде оқып, қажет болса сол өңірлерде қалып, еліміздің жарқын болашағына жұмыс істеуге бел байлаған жастардың қатысуын құп көреміз».

Жанар ЕЛЕШОВА

ВЗАИМОПОЗИТИВНАЯ МАТЕМАТИКА ГЛАЗАМИ ЖЕНЩИНЫ

В этом номере у нас в гостях Гульжихан Бейсембаевна Шинтемирова – кандидат физико-математических наук, профессор, почетный работник образования Республики Казахстан, которая в этом году отмечает свой юбилей и трудится на ниве науки уже без малого 47 лет. Хочется отметить, что интервью с такой удивительной по глубине женщиной опровергает многие стереотипы в отношении математиков и женщин в науке.

стерство образования КазССР объявило общереспубликанский конкурс по набору студентов в центральные вузы СССР. Когда набор проходил уже во второй раз, я на базе КазГУ сдала экзамены.

В итоге, тем, кто хорошо сдал экзамены в КазГУ, предлагали три места в Ленинграде и пять в Москве. Само-собой, я хотела учиться в Москве, но, чтобы туда пройти по конкур-

Для ученого ведь очень важно увидеть, как работают его идеи.

су, требовался идеальный аттестат без единой четверки. В итоге, я оказалась в Ленинграде.

—Что Вам больше всего запомнилось за те годы учёбы в городе на Неве?

— Больше всего мне запомнился первый год. Как и в любом другом университете, в ЛГУ им. А.А. Жданова был обряд посвящения в студенты.

Суть посвящения была в том, что в торжественной атмосфере на трибуне заседали ответственные лица вуза, такие, как декан, его «замы», кураторы разных уровней и преподаватели. Все эти уважаемые люди по традиции выбирали самого юного из студентов, которые поступили в том учебном году. Как оказалось, по этому критерию подходила я, ведь мне тогда еще и 17 лет не исполнилось.

В итоге, я была удостоена чести сидеть на трибуне с учеными с мировым именем. В то время деканом был А.Д. Александров — член-корреспондент АН СССР, ученый-математик, известный на весь мир.

И вот я с ними сидела и зажигала свечу. Эта свеча была символом знаний, своего рода «светоч» и я — юная студентка — должна была её зажечь. А вообще наш математико-механический факультет был как отдельное государство и располагался отдельно на Васильевском острове.

—Я знаю, что Вы ведете активную научную работу. Можно ли очень упрощенно, «на пальцах», объяснить ваши изобретения и сферу ваших интересов?

— Ну, начнем с того, что, в

1967 году, на момент окончания ЛГУ я имела очень мощную теоретическую и практическую базу. Затем меня направили на дальнейшую двухлетнюю стажировку по специальности «прикладная математика». Моим руководителем был И.В. Романовский — очень известный ученый в области кибернетики и прикладной математики. В том, какую мощную базу знаний я там смогла получить, конечно, его заслуга. Он очень много дал мне как ученый.

После окончания стажиров-

В то время студенты из Казахстана образовали своего рода землячество, во главе которого стоял Мурат Ауэзов.

ки я не смогла дальше продолжать учёбу в аспирантуре, ведь к тому моменту у меня уже родилась дочка. Естественно, мое целевое место пропало. Поэтому я решила устраивать свою научную деятельность в Алма-Ате, где как раз было вакантное место для сотрудника на обучение в аспирантуре в Москве в Вычислительном центре АН СССР.

Тогда лабораторию возглавлял Н.Н. Моисеев, академик АН СССР, очень известный ученый в области прикладной математики и общей механики, и известный работами по космической динамике. В авангарде их исследований была теория дифференциальных игр с противоположными интересами.

Но наибольшую известность его исследования приобрели, когда он разработал вместе с командой ученых ВЦ АН СССР математическую модель, которая имитировала, что будет после ядерной войны. Крупномасштабные эксперименты на ЭВМ-комплексе очень четко показали, что после обмена ядерными ударами наступит так называемая «Ядерная зима». Это значило, что в атмосферу поднимутся миллионы тонн пепла, который закроет солнечный свет, как минимум, на 9 месяцев. В результате наступит резкое похолодание и при отсутствии Солнца исчезнут растения. То есть те, кто выжили бы после непосредственных ядерных ударов, вскоре погибли бы от холода и невозможности прокормить себя.

Примечательно, что аналогичные исследования проводили и американцы, но их интерес ограничивался только Северной Америкой, а модель Н. Моисеева доказывала, что тонны пепла, движимые воздушными потоками, вскоре распространились бы и на Южное полушарие, таким образом, закрыв всю планету.

Отношения у меня со студентами взаимопозитивные

В общем, имитационная модель Н. Моисеева совершенно четко проиллюстрировала, что для человечества атомная война совершенно самоубийственна.

—Вы родились после войны, вспомните своё самое яркое событие и самое сложное воспоминание из детства.

— Я родилась в городе Учарал, который раньше был селом в Талдыкорганской области, и через шесть месяцев после моего рождения родители переехали в сам Талдыкорган. Отец занимал партийную должность,

Команда ученых Вычислительного центра АН СССР разработала математическую модель, которая имитировала, что будет после ядерной войны.

его направили туда возглавлять, если мне не изменяет память, Потребсоюз. Мама была учительницей математики, преподавала в казахской школе.

Но, если говорить о ярком воспоминании из детства, то был один такой случай. У меня была подруга, старше на один год. Когда ей подошел возраст идти в школу, и ее начали собирать, я поставила своим родным ультиматум, что тоже хочу учиться. Все это сопровождалось слезами и топаньем ножками. Родители уступили, и я пошла в первый класс, хотя мне было тогда всего 6 лет. Так что, можно сказать, что я с малых лет уже умела отстаивать свое мнение.

А вообще, особенно болезненные воспоминания из детства мне на ум не приходят.

Может быть, это оттого, что я была старшей из девочек в семье и мне с ранних лет пришлось за всеми младшими приглядывать. Когда закрылась казахская школа и вместо нее открыли школу-интернат, моя мама была вынуждена проводить там большую часть дня как воспитатель и преподаватель. Так, я рано научилась готовить, следить за детьми и у меня попросту не было времени на лирические отступления.

—А когда Вы решили, что будете заниматься точными науками, математика стала Вашим осознанным выбором?

— Математика нравилась мне еще со школьных лет. Может быть, тут определенную роль сыграла моя мама, которая преподавала эту науку в школе. Между тем, моя любовь к математике была взаимной и решение задач и уравнений у меня всегда хорошо получалось. Кроме того, я много раз

Имитационная модель Н. Моисеева совершенно четко проиллюстрировала, что для человечества атомная война совершенно самоубийственна.

получала первые места на разных олимпиадах.

Уже со школьных лет я знала, что свяжу свою профессию с этой наукой. К тому времени, как я оканчивала школу, Мини-

Если же говорить о моих научных изысканиях в лаборатории Моисеева, то я сфокусировалась на так называемых игровых постановках динамических систем управления. К примеру, иерархия на заводе такая: 1 ступень – директор, 2 – цеха с их начальниками и целевыми задачами. Директор имеет одну целевую функцию – управлять заводом в целом, а у цеховых подразделений функции варьируются. Но при этом все они взаимодействуют. Моя задача состояла в том, чтобы выработать такую модель, при которой решались бы задачи и глобальные, т.е. на уровне всего завода, и локальные, т.е. на уровне цехов.

Для преподавателя очень важно видеть плоды своих трудов и что его работа не проходит даром.

Нужно было учесть множество факторов и переменных, чтобы модель могла работать. Причем модель, или, вернее, стратегия, была рассчитана на разную периодичность – от месяца до года.

Главный приоритет таких исследований был в том, что теория дифференциальных игр в

– Своего супруга Максута Абдулкадыровича я встретила в Ленинграде. В то время студенты из Казахстана образовали своего рода землячество, во главе которого стоял Мурат Ауэзов. Землячество устраивало разные вечера, дискотеки на праздники. На одной из таких встреч, как раз на майские праздники, на третьем курсе я и познакомилась со своим будущим мужем. Мы начали дружить и так получилось, что я вышла замуж за него. Он тогда учился в Политехническом институте, как и я, по направлению.

Вскоре у нас родились дети, дочка первая была. Уже в Павлодаре появились двое сыновей. А в Павлодар моего супруга направили после аспирантуры в Ленинграде, укреплять кадры в Индустриальном институте. Я приехала за ним сразу, как защитилась в 1977 году.

– Правда ли, что ваш старший сын был одним из первых стипендиатов «Болашака»? «Болашак» как-то повлиял на его дальнейшую судьбу?

– Наши дети, как и мы, пошли по научной стезе. Дочь училась в Москве, затем защитила магистерскую диссертацию в

ликобританию. Там он получил степень доктора PhD.

После окончания Министерства РК направило его в административную группу по созданию Назарбаев Университета. На первом этапе он был менеджером этого проекта, а год спустя, когда уже начался учебный процесс, он подал на конкурс на преподавательскую должность. Сегодня он профессор факультета «Инжиниринг и робототехника» в самом престижном университете нашей страны. Так что можно сказать, что стипендия «Болашак» оправдала свое название и действительно открыла ему дорогу в будущее.

– Если вы позволите, вернемся к вашей научно-преподавательской деятельности. У вас стаж преподавания без малого 40 лет. Скажите, как за это время изменилось ваше отношение к студентам?

– В прошлом, когда у нас

Я считаю, если что-то делаешь, надо делать это добросовестно.

была советская система образования, качество приобретаемых знаний было намного выше с одной стороны. С

та не могут решить квадратное уравнение. Конечно же, не все такие, есть и талантливые ребята, как и везде. Но львиная доля сегодняшних студентов имеет большие пробелы по школьной программе.

– А какой выход вы видите из этого?

– Я думаю, что все-таки среднее школьное образование требует углубления и разворота к советской модели, вернее к той ее части, которая приносила позитивные результаты и позволяла нашей науке быть на первом месте в мире. То есть, чтобы студент со школьной скамьи вырабатывал в себе навык давать четкие объяснения, доказательства, чтобы понимал, что и для чего он учит и как он может это применить, а не просто так зубрить формулы. Тогда в университет школьник уже придет готовым воспринимать систему координат высшей школы и сможет адаптировать научный подход в жизни.

– Но Вы тем не менее верите в своих студентов?

Конечно, верю. Тут и говорить нечего. Я каждый день с большим удовольствием иду на занятия. У меня такое чувство,

знаю. Спасибо Вам». Приятно, конечно, когда так говорят. Для преподавателя очень важно видеть плоды своих трудов и что его работа не проходит даром.

– Что вы больше всего цените в людях?

– Порядочность и доброту, взаимопомощь и умение сострадать. Еще очень ценю в человеке преданность своему делу. Я считаю, если что-то делаешь, надо делать это добросовестно.

– Хотели бы что-то изменить в своей жизни?

– Хотелось бы, конечно, продолжить свою научную деятельность, но как-то не вышло. Как восточная жена, придерживаясь казахских традиций, я всегда двигала вперед себя своего супруга. У нас менталитет такой, сами знаете. То есть сначала мужу дорогу, а я уже за ним.

Есть небольшое сожаление, что не стала доктором наук. Мне, еще когда я училась в Москве, мой научный руководитель Н.Н. Моисеев предлагал остаться, потому что формировалась новая исследовательская группа, которая занималась игровыми постановками

что если, я не проведу лекцию, мне чего-то жизненно необходимого будет не хватать. Как ни странно, на работе я отдыхаю, а мои студенты заряжают меня «позитивом», как это сейчас модно говорить. Отношения у меня со студентами взаимопозитивные, так сказать.

Я однажды встретила своего бывшего студента. На улице со мной поздоровался уже взрослый мужчина, держит за руку дочку. Рассказал, что руководит своей фирмой, при этом улыбнулся и сказал: «Я до сих пор помню, как Вы заставляли нас зубрить таблицы интегралов и производных и прочие формулы. До сих пор все это

систем управления. Но к тому моменту у меня уже была семья и я очень тяжело переносила разлуку с родными. Поэтому я отказалась и вернулась в Павлодар.

Это единственное, о чем я могла бы сожалеть. В остальном же, я считаю, что мне грех жаловаться. Дети мои добились успеха и служат на благо нашей страны. Есть любимая работа, есть отдача от студентов и ощущение, что мои знания необходимо передавать новым поколениям. Над головой мирное небо, а остальное, я думаю, приложится.

Руфина ТОРПИЩЕВА

лице математики обретала прямое практическое воплощение на производстве. Для ученого ведь очень важно увидеть, как работают его идеи.

В результате, моя диссертация была посвящена анализу одной из таких иерархических систем управления.

– Расскажите о своей семье

КИМЭП и устроилась в иностранную компанию.

Алмас учился здесь в Павлодаре, но мы хотели, чтобы он получил достойное образование за рубежом. Как раз в этот период только объявили набор на стипендию «Болашак». Он сдал все экзамены в несколько этапов и был направлен в Ве-

другой, сами студенты были более думающие и нацеленные именно на знания и науку. Сегодня же ими движут более потребительские ценности. В немалой степени, я думаю, поверхностное мышление в студентах сформировали тесты. Иногда доходит до смешного, когда окончив 11 классов, ребята

ӨМІРІ ӨНЕГЕ, ЕҢБЕГІ ЕРЕН

экологиясының жақсаруына және университеттің өркендеуіне ерекше үлес қосып келеді.

Ғалым Павлодар мемлекеттік университеті қабырғасында 1996 жылдан бері табысты еңбек етіп келеді. Қанат Қамбарұлы жаратылыстану және педагогика факультетінің деканы, жаратылыстану және педагогика оқу-өндірістік кешенінің директоры, жаратылыстану факультетінің деканы, жаратылыстану институтының директоры қызметтерін атқарды. Ал 2004 жылы паразитология мамандығы бойынша биология ғылымдарының докторы ғылыми дәрежесі диссертациясын қорғады.

Ол «Гельминттердің функциональдік морфологиясы», «Ертістің Павлодар өңіріндегі екі қантты қансорғыштар, олардың санын биологиялық бақылау» биологиялық мамандықтың арнайы курсының оқу жоспарын жасап, енгізді.

Қ. Ахметовтың жетекшілігімен биология ғылымдарының кандидаты ғылыми дәрежесі диссертациясын екі адам қорғады, 40-тан астам магистрлік диссертация қорғалды, 1999 және 2002 жылдары студенттер жүргізген ғылыми-зерттеу жұмыстары екі рет Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің грамотасымен марапатталды.

Қанат Қамбарұлы «Қаз қонақ»

палеонтологиялық ескерткішті сақтау және кеңінен таныстыру жөніндегі жұмысты белсенді жүргізді. Ғалым Қазақ ССР- және КСРО Ғылым академиялары ұйымдастырған 6 палеонтологиялық экспедицияға қатысты.

Қ. Ахметовтың жетекшілік етуімен бірқатар аймақтық қолданбалы және зерттеу жобалары жасалып, жүргізілуде. 2000-2004 жылдары Ертіс өзенінің орта ағысындағы қансорғыш сары масалардың биологиясына алғаш рет зерттеу жасалды. Бұл ғылыми жұмыс қазірге дейін жыл сайын осы сары масалармен күрес алгоритмін жасауға негіз болды және осы нәтиже қазір де қолданылауда.

Ғалым соңғы екі жылда Қазасқтанның, Ресейдің және Ұлыбританияның ғалымдары қатысқан екі халықаралық экспедицияны ұйымдастырып, жұмысына басшылық жасады.

2008 жылдан бастап «Орман-ды сақтау және ормандандыру» бағдарламасы бойынша Әлемдік Банк пен ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігінің жобасына жетекшілік жасауда.

2009 жылы лярвальділардың санын (өзен жағдайларындағы шіркейлердің дернәсілдік кезеңі) қысқарту үшін «Симбиофарм» АҚ (Новосибирск, Берцк) шығаратын «Бактицид» бактериялық

құралдың қолдану технологиясын құрастырды.

Сондай-ақ, ғалымның еңбектері бағаланып Қанат Қамбарұлы Ахметов «ҚР Еңбегі сіңген ғылыми қызмткер» белгісімен марапатталды.

Қанат Қамбарұлын замандастары туған өлкеміздің экологиясына жаншыр азамат ретінде таниды. Павлодардың Ертіс өңірінің экологиялық жағдайын зерттеп, беделді ғалым ретіндегі жариялаған ғылыми түйіндемелері мен сыни пікірлері қоғам игілігіне жарап келеді. Өйткені, ауаның тазалығы, Ертіс өзенінің бүгінгі жағдайы мен аймағымыздағы табиғи ескерткіштерге байланысты айтқан шынайы түйдек-түйдек пікірлері қоғам игілігіне жаруда. Бұл да Қанат Ахметовтың туған өлкесін шексіз сүйетін азамат екенінің айқын айғағы болса керек.

Қанат Қамбарұлы, еңбек жолындағы жинақтаған аса бай ғылыми мұрасы мен ұйымдастырушылық қабілет-қасиетін жастарға жеткізу жолында болашақта да қажырлы қызмет көрсете берсін деген ниет білдіреміз.

Факультет атынан қуаныш иесіне шын жүректен шыққан ақ тілегімізді ақтарып, алдағы уақытта зор денсаулық, еңбегіңізге табыс және отбасыңызға құт-береке тілейміз!

Химиялық технологиялар және жартылыстану факультетінің ұжымы

Поздравляем

Уважаемая Саида Ахметовна!

С Днем рождения, Вас!

Ваш день рождения - это светлый праздник, Примите вы признание от нас.

Вы - женщина и женщина-директор:

Руководитель - просто высший класс!

Желаем благ вам, творческих успехов,

Пусть на работе удаётся всё.

А дома будет счастье, море смеха.

Вы сама своей жизни режиссер!

Мы рады вместе с вами потрудиться

И опыт нужный дружно перенять.

Ведь вы - наставник, друг, руководитель.

И этого у вас уж не отнять!

Живите долго, счастливо, свободно.

Пусть все успехи будут впереди.

А мы гордимся тем, что есть работа -

Достойный результат всех ваших сил!

Сауле Камалиденовна, примите поздравление с днем рождения!

С чувством восторга и уважения в этот прекрасный праздник разрешите подарить Вам букет самых тёплых и душевных пожеланий. Пусть этот возраст – 50 лет подарит море позитивных и незабываемых моментов, чтобы ни на секундочку Вы не пожалели о минувших годах. Здоровья, успехов, душевного спокойствия, семейного тепла и уюта.

Мы желаем, чтобы Вы не останавливались на достигнутом, также упорно шли вперед! Чтобы Вас всегда окружали любящие родные и близкие, коллеги, ценили Ваш опыт и авторитет! Желаем Вам сохранения бодрости духа и крепости характера на долгие-долгие годы. Крепкого здоровья, успеха и множества поводов для радости!

Коллектив «Foundation» факультета

МОЛОДЕЖНОМУ СОВЕТУ АССАМБЛЕИ НАРОДА КАЗАХСТАНА ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ 15 ЛЕТ!

ЧТО ТАКОЕ МОЛОДЕЖНЫЙ СОВЕТ АНК?

Молодежный совет – Координационный совет молодежных объединений АНК Павлодарской области. Это одна из крупнейших молодежных организаций в области, куда входят активная молодежь 15 этнокультурных объединений региона.

КАКАЯ ЦЕЛЬ?

Сохранение обычаев и традиций этносов, живущих на территории нашего государства, пропаганда Казахстанского патриотизма, популяризация идеи Ассамблеи Народа Казахстана, развитие полиязычия и этнокультуры среди молодежи.

КАКАЯ РАБОТА ВЕДЕТСЯ?

Координационным советом проводятся различные мероприятия, все они нацелены на сплочение молодежи и уважение к другим этносам. В январе в рамках акции 20 добрых дел КС МО АНК в реабилитационном центра «Самал» для детей с повышенными потребностями молодежь провела веселые этно-игры. В феврале прошел концерт от «Сердца к сердцу», где силами молодежных творческих коллективов были собраны деньги на лечения Туранцеву Юрию. Международной фишкой стал молодежный этнокультурный форум приграничного сотрудничества «Бірлік-Единство KZ», гостями которого стали делегаты из восьми стран мира. В рамках фестиваля «Живем в семье единой» молодежь Ассамблеи в городском парке культуры и отдыха организовала зажигательный концерт. Летом совместно с Жасыл Ел был организован агитотряд по району Павлодарской области. Прошел молодежный лагерь «Бірлікте тірілік бар». Также координационным советом реализуются такие проекты, как: триединство языков, дискуссионный клуб «Патриот».

Ведется популяризация изучения государственного языка среди представителей разных этносов. Проводится конкурс патриотической песни, посвященный дню Первого Президента Н.А Назарбаева, на котором молодежь этнокультурных объединений исполняет песни на государственном языке. Функционирует клуб студентов журналистов.

ЧТО Я МОГУ ДЕЛАТЬ И ЧЕМУ НАУЧУСЬ?

Будучи представителем молодежи Ассамблеи, на базе КГУ «Қоғамдық Келесім» вы можете научиться петь, танцевать, читать стихи, играть на инструментах, разговаривать на разных языках, ближе познакомиться с культурой, обычаями и традициями, активно участвовать в жизни города, области и республики и, самое главное, найти много настоящих и преданных друзей. Ведь Ассамблея Народа Казахстана - это большая и дружная семья.

КТО РУКОВОДИТ ВСЕЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ?

Исполнительным органом является координационный совет молодежных объединений Ассамблеи Народа Казахстана, в него входят молодежные лидеры от этнокультурных объединений. Совет занимается проведением мероприятий, реализацией проектов, все решения принимаются путем открытого голосования. Председатель КСМО АНК – Элина Паули.

КТО ПОМОГАЕТ? С КЕМ СОТРУДНИЧАЕТ?

Главной опорой и наставником является Секретариат Ассамблеи Народа Казахстана и Управление по вопросам молодежной политики области. Активное сотрудничество проводим с КГУ «Қоғамдық Келесім», Школой национального возрождения им.К.Даржумана, Центром развития молодежных инициатив, Молодежным крылом «Жас Отан» партии «Нур Отан».

МОЛОДЕЖНЫЕ ОБЪЕДИНЕНИЯ АНК

Азербайджанское: Изучение азербайджанского языка, культуры, обычаев и традиций. Танцевальный коллектив «Одлар Юрду».

Армянское: Изучение армянского языка и истории, игра на музыкальном инструменте Дудук, танцевальный коллектив «Наири», вокальная группа «Эребуни».

Белорусское: Изучение белорусского языка и культуры, танцевальный коллектив «Жаураначак», вокальный ансамбль «Надзея».

Болгарское: Курсы болгарского языка, истории, культуры, хореографический коллектив «Росна китка», вокальный коллектив «Лазарки».

Греческое: Греческий язык и культура. Секция прикладного искусства. Вокальная группа «Кардыос».

Еврейское: Изучение еврейского языка и культуры.

Кабардино-балкарское: Изучение языка и традиций. Хореографический коллектив «Алан».

Корейское: Изучение корейского языка. Танцевальный коллектив «Аньен» и студия современного танца, а также подготовка к международному экзамену «ТОPIK».

Немецкое: Изучение немецкого языка, обычаев и культуры, театральная студия, вокальный ансамбль «Wir», ансамбль народного танца «Paradies» подготовка к международным тестам.

Польское: Изучение языка и истории, молодежный вокальный коллектив «Нарциз».

Славянское: Клуб русской культуры, углубленное изучение языка. Курсы по истории России, литературный салон М.Цветаевой, танцевальный коллектив «Раздолье», вокальный ансамбль «Лада».

Татаро-башкирское: Изучение татарского языка, истории и культуры, вокальный ансамбль «Мирас», инструментальный ансамбль, хореографический ансамбль «Ялкын».

Украинское: Изучение украинского языка, единственный за пределами Европы и Америки ансамбль бандуристов.

Чечено-ингушское: Изучение языка, танцевальный коллектив «Эхо гор».

Финно-угорское: Изучение языка, море положительного общения, чаепития и вокальная студия.

ТАТУЛЫҚТЫҢ ҰЙЫТҚЫСЫ БОЛҒАН «БІРЛІК» АССАМБЛЕЯСЫ

С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінің «Бірлік» студенттік Ассамблеясы Қазақстан халқы Ассамблеясының Павлодар облыстық филиалының жоғары оқу орындарындағы бірден бір студенттік Ассамблеясы екенін мақтанышпен айтуға болады.

С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінің «Бірлік» студенттік Ассамблеясы бүгінгі таңға дейін көптеген іс-шараларды белсене атқарып жүр.

«Бірліктің» бірлігі өзгелер үшін үлкен үлгі-өнеге деуге әбден лайық. Елімізде болған әрбір саясат, мәдениет алаңында студент жастар ретінде өздерінің көзқарсын ашық айтып, жастар тарапынан ерекше құлшыныс көрсетіп жүр. Әрбір ерекше тарихи күнді құр жібермей, іс-шараларды өткізе отырып, жастар алдына мақсат-міндеттерді айқындап беруді де әдетке айналдырып келеді. Әрине, жастардың көзқарасымен санасуды да есте, естен шығармайды.

Атап айтатын болсақ: Павлодар облысындағы татар-башқұрт қоғамдық-мәдени орталығымен бірлесіп «Бірлік» студенттік Ассамблеясы С. Торайғыров атындағы ПМУ-дың Қазақстан халқы кітапханасының мұрындық болуымен «Татар кітабы» атты күнді өткізді. Өзге ұлттың мәдени мұрасын студенттерге таныстыра отырып, құндылықтарын барынша тереңнен түсіндірді.

Қазақстан Республикасы Парламент Мәжілісі депутаттарының кезектен тыс сайлауы тақырыбын арқау ете отырып, өздерінің азаматтық парызын танытып, өз міндеттерін абыроймен атқаруға үлес қосатынын білдірді.

Олар ұйытқы болған кездесулер мен ашық пікір аландарын тізбектей беруге болады. «Бірлік» белсенділері университет өміріне және облыстық, республикалық деңгейдегі өтетін әр шараға өздерінің азаматтық борышын білдіріп қана қоймай, халықтар арасындағы бірлік, ұлттар арасындағы бейбітшілікті сақтауға өз үлестерін қосуда. Ізгі мұратты ұстанған студенттік ұйымның әр бастамасы мен қадамы студенттік жастар арасындағы татулыққа және ынтымақтастыққа бағышталған.

Ақмарал ЕРМАНАТ

ӨРКЕНИЕТТЕГІ ТАҒЫЛЫҚ ӘРЕКЕТ

Қаланың көркі мәдениет ескерткіштері мен әсем ғимараттар. Сол нысандар – елдің, халықтың игілігі мен мәдени мұрасы. Тарихи құндылығы бар естеліктер, мүсіндер, сәулет өнері тіпті қала көшелеріндегі гүлзарлар, шам жарығы мен орындықтар барлығы да халыққа қызмет етуі тиіс. Көрген көзге қуаныш сыйлап, көңілге медеу, санаңа таным, шаршағанға сая болғаны қандай ғанибет. Алайда, бүгінде қала көркін бұзып, мәдени нысандарды қирататындар неге көбейіп кетті?

Қабырғаға, басқа да дүние мүлікке жазу немесе сурет салу түрін «граффити» деп атайды. Жалпы, бұл сөздің төркіні италиян тілінің «тырналау» сөзінен туған. Қабырғаға сызғылау үрдісі Көне Шығыс елдерінде, Греция, Рим дәуірлерінен бастау алған екен. Қазақтың кең даласында да үңгір қабырғалары мен тастарға сурет салу сонау ықылым заманнан бергі ишарат. Ал қазір қоғам қабырғаға, қоғам мүлкіне сурет салу өнерін вандализмнің әрекеті ретінде қабылдайды. Қазіргі таңда көп мемлекеттерде билікке қарсы топтар қала қабырғаларына сурет салу, жазу арқылы наразылықтарын жеткізіп отырады. Мәселен, 1968 жылы Париж қаласында граффити сызбаларымен бүкіл қала революциялық анархиялық ұрандарға толы болды. Әлемнің көп елдерінде қабырғаларға сурет салғаны үшін заң алдында жауапқа тартылады. Енді бірі үшін бұл өнер түрі болса, енді бірі үшін бұл тағылық әрекет саналады.

Вандалдар деген кімдер?

Вандалдар – көне шығыс германдық тайпа. Бұл термин 455 жылдың 4 маусымында Римді талқандап кеткен шығыс-германдық вандал тайпасымен тікелей байланысты. Вандалдар Римнің дүние-мүлкін тонап, иеленіп кеткен. Алайда, тарихи деректерде вандалдардың мәңгі қаланың мәдени құнды дүниелерін қиратып, жайратты деген мәлімет жоқ. Олар

римдіктер үшін кейін пұл алармыз деген ниетте ғана оларды тұтқынға алып кеткен екен. Десек те, вандалдардың есімі халықтың мәдени ошақтарын қиратып-жоятын жабайылармен қатар жүреді. Көне вандалдықтар осы бір әрекетімен-ақ мәңгі бұзақылардың даңқына ие болатынын өздері де сол сәтте білмесе керек. Дегенмен, бұл терминді ұлы Француз революциясы кезінде Генералды Штаттық конвенция мүшесі Анри Грегуар 1794 жылы «Вандализм әрекетінің қиратулары мен оның алдын алу баяндамасында» алғаш аузына алады. Ал, XIX ғасырда вандализм сөзі өнер туындыларының, сәулет және мәдени ескерткіштердің мағынасыз қиратуына байланысты айтылатын термин ретінде кең етек алады. Вандалдарды бүгінде «жабайы», «аяусыз ұрлық», «варварлық тұрпайылық» сияқты сөздермен төркіндес етеді.

Тағылық әрекеттер – қылмыс

Мәдени ескерткіштер мен қала мүліктерін қиратып, көркін бұзған, халық ескерткіштерін қор еткен азамат заң алдында жауапқа тартылады. Қазіргі кезде вандализм сипатындағы қылмыстар көбейіп отырғаны байқалады. Осыған орай Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексіне арнайы бап енгізіліп, қаскөйлік әрекет жасаушыларды жазалау шаралары көзделген. Қылмыстық кодекстің 258 бабы бойынша: «Тағылық, яғни үйлерді немесе өзге де ғимараттарды

жазулармен немесе суреттермен, яки қоғамдық адамгершілікті қорлайтын өзге де іс-әрекеттермен қорлау, сол сияқты көлікте немесе өзге де қоғамдық орындарда мүлікті қасақана бүлдіру – жүзден бес жүз айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде немесе сотталған адамның бір айдан бес айға дейінгі кезеңдегі жалақысының немесе өзге де табысының мөлшерінде айыппұл салуға, не жүз жиырма сағаттан жүз сексен сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға, не алты айдан бір жылға дейінгі мерзімге түзеу жұмыстарына, не төрт айға дейінгі мерзімге қамауға жазаланады».

Әл-Фараби армандаған қала

Әрбір отбасын қоғамның кішкене бөлшегі ретінде қарастырған әл-Фараби адамның өзінің жеке мақсаты болады, бірақ бұл мақсат қала белгілейтін ортақ мақсатқа қызмет етуі тиіс, яғни адамдар өзінің жеке мүдделерін қоғам мүдделеріне бағындыруы керек дегенді айтады. «Мемлекеттік билеушінің нақыл сөзінде» ол отбасы мүшелерін бірнеше бөлікке бөледі (Аристотель сияқты). Олар ері мен әйелі, қожайыны мен қызметшісі, ата-анамен балалары, мүлкі және оның иелері. Осының бәрі көпшілікке қызмет етуі тиіс. Үйдің өзіне тән мақсатын қала белгілейтін ортақ мақсатқа жұмылдыруын әл-Фараби адамдардың адамгершілік қасиеттерінің көрінісі деп есептейді. Ал адамдардың көздеген

мақсаттарына жетуі оның өзіне ғана байланысты, шын ақыл-парасатқа, ізгілікке, игілікке тек адам ғана қабілетті, бұл адамның қолы жете алатын ең биік бағыты деп ой қозғайды ұлы ойшыл.

Ашу-ыза кернегенде...

Вандализмді психолог мамандар адамның агрессиялық әрекетімен байланыстырып жатады. Көп жағдайда вандалдық іс-қимылдар шерулер мен көтерілістер кезіне тән құбылыстар. Психологиялық жаншылған адамдар, яғни, ашудың күшімен қарсы әрекеттер жасайды. Мәселен, Жаңаөзен қаласындағы тұрғындар мен жұмысшылардың көтерілісі тағылық әрекеттерге ұласқан. Кейде мұндай тобырды арам пиғылды көздейтін көшбасшылар қолдануы өбден мүмкін. Ашуға булыққан жастар олардың кезекті қаруы болып қала береді.

Жан дертін емдейтін мамандардың айтуынша, сызбаланған сөздер арқылы кімнің кім екенін, кімнің нендей психологиялық дерттері маза-лап жүргенін анықтауға болады. Сондықтан бейбіт күнде тарихи маңызы бар ескерткіш нысандарын қиратып, жалпыға ортақ қоғамдық

игіліктерді талқандау, аялдамалар мен көше шамдарын сындыру, қала тазалығын ластау, халық үшін киелі естелікті қорлау, зираттарды құрту сияқты вандалдық әрекеттердің себебі болатын көрінеді. Қаладағы әрбір осындай әрекеттерді көргенде жастарымызға кінә арта салатын әдетіміз бар. Дегенмен, әр іс-әрекеттің тамыры болатынын ескере бермейміз. Ол неге осы іске барды? Баласына уақыт бөле алмаған ата-ана, әрдайым ұрыстың астына алатын ұстаз, жақсылығы мен мейірімділігін байқамай қалған әрбір үлкендердің де осы іске қатысы бар екенін естен шығармаңыздар.

Сөз соңы. Шаһардағы әрбір ескерткіш тұрғындардың мәдениетінен хабар беретіні белгілі. Аялдамалар мен ескерткіш нысандарында, қала орындықтары мен парталарда, қаланың көрнекі жерлерінен «Мен сені сүйем», «Бұл жердің қожасы менмін» тағы сол сияқты сөздерден көзді алу мүмкін емес. Бірақ, әңгіме ол турасында емес. Осы жұқпалы дерттен айығу үшін не істемек керек?

Жанар ЕЛЕШОВА

ОСНОВЫ БУДУЩЕГО ЗАКЛАДЫВАЮТСЯ СЕГОДНЯ

АО «ЕНПФ» создан 22 августа 2013 года по поручению Президента РК Н.А. Назарбаева. Учредителем и акционером ЕНПФ является Правительство Республики Казахстан в лице ГУ «Комитет государственного имущества и приватизации» Министерства финансов Республики Казахстан. Доверительное управление пенсионными активами ЕНПФ осуществляет Национальный Банк Республики Казахстан. С 1 января 2016 года функции по выработке предложений по повышению эффективности управления пенсионными активами переданы Совету по управлению Национальным фондом, который возглавляет Президент Республики Казахстан.

В соответствии с пенсионным законодательством ЕНПФ осуществляет при-

влечение обязательных пенсионных взносов, обязательных профессиональных пенсионных взносов, добровольных пенсионных взносов, пенсионные выплаты, индивидуальный учет пенсионных накоплений и выплат, предоставляет вкладчику (получателю) информацию о состоянии его пенсионных накоплений.

Для открытия индивидуального пенсионного счета за счет обязательных пенсионных взносов физическому лицу необходимо обратиться лично в любое подразделение АО «ЕНПФ», имея при себе оригинал документа, удостоверяющего личность, и подать заявление об открытии индивидуального пенсионного счета, либо обратиться через свое доверенное лицо на основании доверенности засви-

детельствованной у нотариуса, с указанием права подписания в АО «ЕНПФ» заявления об открытии индивидуального пенсионного счета за счет обязательных пенсионных взносов от имени доверителя.

При этом доверенное лицо должно также предоставить нотариально засвидетельствованную копию документа, удостоверяющего личность доверителя.

Офисы АО «ЕНПФ» в г. Павлодаре расположены по следующим адресам: ул. Исиналиева, 1, тел.: 62-70-91 и ул. Каирбаева, 34, тел. 32-95-64.

Директор Павлодарского областного филиала АО «Единый накопительный пенсионный фонд» В.Ю. Питраков

ТӘРБИЕ ТАЛ БЕСІКТЕН БАСТАЛАДЫ

Балабақшада берілген тәрбие барлық тәрбиенің бастамасы. Бала бойындағы жақсы қасиеттер мен мүмкіндіктерді ашып, олардың өнегелі тәрбиелі болып өсуіне тигізер әсері мол. Жас жеткіншектердің еліміздің мақтанышына айналуына №120 этномәдени тәрбие беру орталығы – сәбилер бақшасының ұжымы да өзіндік үлес қосып келеді. Ұжым туралы тағы да ерекше айтқым келетіні, соңғы жылдары жаңадан келген әріптестеріміз – С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінің түлектері.

Балабақшаның негізгі бағыты бірегей этномәдени білім беру кеңістігін құру арқылы балаларды рухани және адамгершілікке тәрбиелеу. Халық өнері арқылы салт-дәстүрді қолдану. Заманға лайық жаңа технологияларды этнопедагогикамен қоса инновациялық жаңашылдықты қатар қолданатын педагог тәрбиешілеріміздің қатарында М.С.Альжапарова, К.Е.Жумасанова, Д. Ғ. Байсакова, С.Б. Айтбаевалар бар. Ал бейнелеу өнерінің жетекшісі Г. Кайдарова бол-

са, қазақ ертегілерінің кейіпкерлерін қолдан мүсіндеп жасап, оны тәрбиешілеріміз игілігіне пайдалануда. Сонымен қатар, «Болашақта білімді, дені сау ұрпақпен» ұраны арқылы С.Бекенова ұлттық ойындарды дәріптеуде. Олай болса, жас ұрпақты тәрбиелеуде өз үлесін қосып жүрген балабақшадағы тәрбие саласы қызметкерлеріне табыс тілейік.

Әріптестеріме «Мектепке дейінгі жастағы балалардың коммуникативтік құзіреттілігін дамытуда халық әдебиеті негізінде инновациялық технологияларды тиімді пайдаланайық. Жаңашылдықты игеруде этнопедагогикамызды, салт-дәстүрімізді, ұлттық құндылықтарды ұмытпайық!»-дегім келеді.

Сонымен қатар, Павлодар мемлекеттік университетінің түлектерін жас жеткіншектерімен жұмыс жасауға шақырамыз, бірлесіп жұмыс жасауға дайынбыз.

№ 120 сәбилер бақшасының әдіскері Диана ТҰРЫСБЕКҚЫЗЫ

ТРУДОВОЙ ЮБИЛЕЙ

Сегодня у нас в гостях кандидат технических наук, профессор, обладатель знака «Почетный работник образования Республики Казахстан» - Павел Васильевич Корниенко. В этом году он отмечает полувековой юбилей работы на ниве науки, архитектуры и строительства.

– Расскажите немного о своей малой родине

– Я родом из Южного Казахстана, из села Ванновка, что в Сайрамском районе. Школу я заканчивал в селе Белые Воды. Если не изменяет память, даже серебряной медалью был отмечен мой аттестат.

– Почему Вы выбрали строительство в качестве профессии?

– Ну, начнем с того, что на селе всегда насущной была проблема из имеющихся местных материалов построить что-то свое. То есть, как правило, использовали глину, саман, дерево, которое в нашем степном климате росло кое-как. Поэтому, когда у меня появилась возможность заниматься наукой в высшей школе, я без раздумий выбрал технологию производства бетона и железобетона.

Может быть, это связано с тем, что бетон как таковой у человека ассоциируется с чем-то надежным, незыблемым. Не зря ведь бытует такое выражение: «У меня железобетонные аргументы».

К тому же, в то время вся страна

В Павлодаре было 5 (!) заводов ЖБИ. Но главная загвоздка была в том, что автоклав – это очень затратный и ресурсоемкий агрегат.

представляла собой одну огромную стройку и строительство действительно было одним из локомотивов экономики, привлекая и наши передовые разработки и ноу-хау из Германии и других западных стран.

А немцы, как вы знаете, строить умели всегда и бетон использовали очень эффективно на протяжении многих лет. Чего стоят знаменитые виадуки, которые возвели еще римляне и которые до сих пор сохранились. А им уже несколько тысяч лет. Это все бетон.

– Павел Васильевич, расскажите о вашей учебе в институте и аспирантуре

– Я окончил Химико-технологический институт в Шымкенте в 1965 году. После окончания по распределению попал в Павлодарский индустриальный институт. А моя трудовая деятельность собственно и началась здесь с января 1966 года.

В аспирантуре я учился без малого пять лет с 1968 по 1973 год в МИСИ имени В. Куйбышева. Конечно же были и подводные камни при этом. С аспирантурой я резонно связывал большие

Цветы ведь чем хороши, при всей своей хрупкости и нежности, они после кропотливых трудов, в них вложенных, радуют человека невообразимо.

надежды, особенно это касалось производственного опыта МИСИ и его наработок, как крупнейшего в СССР института, который имел целевую ориентированность на строительные материалы и бетон как основу строительной отрасли.

Первое время, еще не обладая достаточным опытом и научным чутьем, я самонадеянно посчитал, что те задачи, которые ставились на кафедре под руководством Г.И. Горчакова, слишком простые. Однако, уже на второй год стажировки понял, что эти простые на первый взгляд концепции, на самом деле – основа основ в производстве строительных материалов.

Так, я выбрал тему ячеистых бетонов как основную в своих исследованиях. Эта область производства бетона открывала большие перспективы в строительстве. Используя ячеистый бетон, относящийся к классу легких бетонов, можно было получать конструкции, которые по прочности и долговечности не уступали тем, что были получены из тяжелых бетонов с плотной структурой.

Важным также было то, что хотя в ту эпоху экономика была плановой и таких материалов, как цемент, было более чем достаточно, я понимал, что классическая технология получения бетона очень затратная. Ведь, конечная себестоимость бетона как продукта складывалась из затрат на его компоненты, самым дорогим из которых был цемент, и обработку бетонных изделий в автоклаве. Однако, как вы знаете, в СССР много лет было сборное строительство, в то время, как в остальных странах преобладал монолит. Тут большую роль играло то, что технология сборного строительства, при которой использовались готовые конструкции из автоклавного бето-

на, позволяла в очень короткие сроки обеспечить жильем миллионы людей. Представьте, в одном только Павлодаре было 5 (!) заводов ЖБИ. Но главная загвоздка была в том, что автоклав – это очень затратный и ресурсоемкий агрегат.

Поэтому я стал активно разрабатывать технологию получения легких ячеистых бетонов неавтоклавного твердения.

То, что достается большим трудом, ценится выше того, что дается почти даром.

Учеба в аспирантуре была ценна еще тем, что в Москве студент имел доступ к уникальным изданиям из Ленинской библиотеки. Поэтому я черпал знания в специальной литературе, подкреплял их практическими экспериментальными исследованиями в лаборатории, при этом все согласовывал все это со своим научным руководителем. Так, я успешно защитил кандидатскую диссертацию. Но, безусловно, тот факт, что моя диссертация была на высоком уровне и сама защита, – это заслуга моего научного руководителя Г.П. Сахарова.

– Расскажите о своем хобби. Вы больше садовод или цветовод?

– Любовь к цветам у меня, наверное, лет с 25. В сущности, вырастить культурное растение, те же томаты или кабачки, не так уж сложно. Намного сложнее вырастить цветы. Тут играют роль много факторов. В первую очередь, нужно позаботиться о посадочном материале, сохранить и подготовить его. Потом контролировать рост и развитие цветка на всех этапах

этом они пятидесяти разных сортов. Много георгинов и пионов. Но пионы я не считаю «своим» цветком.

Вообще, цветоводство – удивительное занятие. С одной стороны, ты даришь свое тепло растениям, отдаешь свою любовь и заботу, с другой стороны, они, уходя корнями в землю, помогают тебе избавиться от стресса и негатива, при этом еще долго радуя глаз своей красотой. А с моей работой, вы сами понимаете, что стресса у меня более чем достаточно и он фактически неизбежен. Так что садо- и цветоводство – это моя одушина, своего рода «тихая гавань» в эпоху больших скоростей.

– Что Вы больше всего цените в людях?

– Откровенность, способность доверять и не кривить душой. Я считаю, что недомолвки и кривотолки, только

Конечная задача преподавателя – увидеть прикладное использование своего труда

мешают человеку в любой среде.

– Жалуете о чем-нибудь в жизни?

– Ну, иногда в минуты «лирических настроений» я думаю, что мог бы пойти учиться в Тимирязевскую академию и посвятить жизнь генной биотехнологии, разрабатывая новые виды растений и перспективные продукты питания.

Если детство вспомнить, то я немного сожалел, что не освоил метод диагонального чтения.

– Этому можно было научиться?

– Безусловно. Один мой друг уже будучи в 5 классе читал по странице в минуту, то есть за час он мог одолеть запросто 60 страниц. При этом у него

его формирования. Очень важно учить наш суровый Сибирский резко-континентальный климат.

Меня настолько поразила простота и «железобетонность» этого высказывания, что я сам много раз его использовал. Хотя эта прописная истина давно уже известна в народе.

Цветы ведь чем хороши, при всей своей хрупкости и нежности, они после кропотливых трудов, в них вложенных, радуют человека невообразимо. Как и в любом деле, то, что достается большим трудом, ценится выше того, что дается почти даром. Цветы – прямое тому доказательство.

В своем саду я каждый год выращиваю по полторы тысячи лилий, при

совершенно не страдало качество усвоения прочтенного материала.

Вообще, таким образом, я убедился в том, что человек учится не оттого, что его кто-то обучает, а в большей степени оттого, что он сам этого хочет и ищет эти знания.

В свое время Глава государства Н.Назарбаев очень точно подметил, выступая в университете Гумилева: «Никакой профессор, никакой доцент или доктор, ничему не сможет научить вас, пока вы сами этого не захотите». Меня настолько поразила простота и «железобетонность» этого высказывания, что я сам много раз его использовал. Хотя, эта прописная истина давно уже известна в народе.

В этом отношении, конечно, жаль, что многие студенты ошибочно настроены на то, что получив высшее образование, как инженеры-строители не будут работать по профессии.

О том, что в стране возник острейший дефицит хорошо подготовленных технических специалистов с высшим образованием, уже не один год говорят

Всегда есть такой, который там, где 100 человек бросит опыт на 97 попытке, сделает сто первую и докажет себе в первую очередь, что он пришел в университет с огромным индустриальным наследием, не просто так.

на всех уровнях.

Экономисты, менеджеры и юристы, как ни странно, не могут строить дома, офисные комплексы и заводы-гиганты. При этом все хотят жить в «элитных» жилых комплексах, работать в комфортных просторных офисах и видеть, как растет индустрия нашей страны.

Кроме того, мне как специалисту по стройматериалам и бетону очень важно проводить практические исследования, подкрепленные лабораторными испытаниями. Потому что теоретические расчеты это одно, пусть даже они сделаны с использованием систем CAD, которые призваны учитывать все факторы и переменные. Однако, на практике бетон может выдать совершенно неожиданный результат.

Конечная задача преподавателя – увидеть прикладное использование своего труда. В случае с бетоном не точности и вероятности недопустимы, потому что из него будут возводиться жилые и промышленные здания, а это в первую очередь, означает жизни людей и миллионные производственные затраты.

В этом отношении на данном этапе в ПГУ таких лабораторно-технических условий фактически нет. А так, теоретическая и научная база у нас огромная, тут и наследие Советской высшей школы и наши собственные разработки и достижения, которых у нас за последние годы накопилось немало.

– Что заставляет Вас улыбаться?

– Ну, я ведь живой человек и радоваться могу разным вещам. Конечно

Научная база у нас огромная, тут и наследие Советской высшей школы и наши собственные разработки и достижения, которых у нас за последние годы накопилось немало.

же, я всегда улыбаюсь, видя своих внуков и дочерей.

Радуюсь успехам своих студентов, понимая, что среди них, несмотря ни на что, есть такие, кто стремятся к чему-то большему. Всегда есть такой, который там, где 100 человек бросит опыт на 97 попытке, сделает сто первую и докажет себе в первую очередь, что он пришел в университет с огромным индустриальным наследием, не просто так.

Радуюсь, когда общаюсь со своими цветами. Их красота, тонкий аромат и наполненность жизнью всякий раз вызывают у меня самую искреннюю улыбку.

Улыбка и радость в душе – это свет нашей жизни, поэтому, будучи немного строгим снаружи, я неизменно улыбаюсь сердцем.

Руфина ТОРПИЩЕВА

Дата	Время	Место	Мероприятие
С 29 февраля по 13 марта	-	Холл Павлодарского областного художественного музея	Выставка-конкурс детского рисунка «Я рисую независимый Казахстан», посвященная 25-летию Независимости Республики Казахстан
С 29 февраля по 27 марта	-	Лекторий Павлодарского областного художественного музея	Фотовыставка «Казахстан – страна Великой степи», посвященная 25-летию Независимости Республики Казахстан
2 марта	17.00 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	К.Жұмабеков «Адасқандар» /драма/
3 марта	18.30 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	Д.Исабеков «Мұрагерлер» /драма/
3 марта	15.00 ч.	Конференц зал Павлодарского областного историко-краеведческого музея им. Г.Н. Потанина	«Ана – жігер, ана-үміт, ана- азамат» - встреча с женщинами-мастерицами прикладного творчества, посвященная Международному женскому дню 8 марта
С 3 по 17 марта	с 10.00 до 18.00 ч.	Дом-музей Д.П. Багаева	Фотовыставка «Женщины в фотографиях Багаева»
4 марта	15.00 ч.	Музей Воинской Славы	Тематический вечер «У войны не женское лицо», посвященный Международному женскому дню 8 марта
4 марта	15.00 ч.	Дом-музей Д.П. Багаева	Показ видеофильма о жизни Д.П. Багаева «Фотография длиной в жизнь»
4 марта	18.00 ч.	Концертный зал Дома-музея Шафера	К Международному женскому дню. Зеркальные приметы нашего времени в фантастических романах Натальи Антарес.
9 марта	15.00 ч.	Дом песенного творчества им. М.Шамсутдиновой	Вечер памяти, посвященный Розе Баглановой «Сахна раушаны»
5 марта	17.00 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	Е.Қушуақтов «Қызыл алма» /комедия/
5 марта	15.00 ч.	Актовый зал Дома дружбы	Концерт ансамбля «Чишмя», посвященный Году 25-летия Независимости РК и предстоящему Международному женскому дню
С 5 марта по 31 марта	-	Малый зал Павлодарского областного художественного музея	Выставка совместно с дизайнерами Инновационного Евразийского университета «Этнические и национальные мотивы в современном интерьере»
6 марта	17.00 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	Романстар кеші /концерт/
7 марта	-	Актовый зал Дома дружбы	Таджикский праздник «День матери»
8 марта	15.00 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	Халықаралық әйелдер күніне арналған /концерт/
8 марта	С 15.00 до 18.00 ч.	Концертный зал «Достық»	Литературно-музыкальная программа «Шевченкиана шагает Прицтышьями»
С 8 марта по 31 марта	-	Большой зал Павлодарского областного художественного музея	Коммерческая выставка тропических рыб «Капитан Немо»
10 марта	18.30 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	К.Жұмабеков «Адасқандар» /драма/
11 марта	18.00 ч.	Концертный зал Дома-музея Шафера	К юбилею Алексея Булдакова. Поистине народный... Ведущий - Н.Г. Шафер
С 12 по 18 марта	10.00 ч. 12.00 ч. 14.00 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	«Наурыз - Думан» /ертегі/
16 марта	-	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	Мәдениет жұмыскерлерінің жиыны /форум/
18 марта	11.00 ч.	Зал этнографии Павлодарского областного историко-краеведческого музея им. Г.Н. Потанина	«Наурыз жыл бастауы» - краеведческий урок, посвященный Наурызу
18 марта	15.00 ч.	Дом-музей Д.П. Багаева	Презентация авторской фотовыставки «Живем в семье единой!» Р. Анурбекова, посвященная Наурыз мейрамы
18 марта	18.00 ч.	Концертный зал Дома-музея Шафера	Из цикла «Все симфонии Бетховена». Четвёртая симфония. Ведущий - Н.Г. Шафер
С 18 марта по 4 мая	с 10.00 до 18.00 ч.	Дом – музей Д.П. Багаева	Фотовыставка «Живем в семье единой!»
21 марта	15.00 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	Наурыз мейрамына арналған /концерт/
22 марта	10.00 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	Наурыз мейрамына арналған /концерт/
24 марта	18.30 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	Э.Филиппо «Филумена Мартурано» /комедия/
25 марта	18.30 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	Ә.Оразбеков «Бір түп алма ағашы» /драма/
26 марта	17.00 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	ПРЕМЬЕРА!!! С. Олжабай «Қара көзілдірікті келіншек» /драма/
26 марта	11.00 ч.	Концертный зал «Достық»	Концертная программа известных исполнителей для молодежи и общественности под эгидой АНК
30 марта	18.30 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	Е.Төлеубай «Оян қазақ...Ойлан қазақ!» /драма/
31 марта	18.30 ч.	Ж.Аймауытов атындағы Павлодар облыстық қазақ музыка - драма театры	О.Бөкей «Атау-Кере» /драма/

Меншік иесі – С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті

Газет Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде тіркеліп, № 1858-Г куәлігі берілген (02.04.2001)

Газет С.Торайғыров атындағы ПМУ-нің «Білік» газеті редакциясының компьютерлік орталығында теріліп, қатталды.

Редакция мекен-жайы: Павлодар қаласы, Ломов көшесі, 64, 230 – кабинет. Байланыс тел./факс: 67-36-48. www.psu.kz.

Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді. Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.

Ақылдастар алқасы:
А.А. Өрсариев, Р.Т. Билялов, Қ.М. Алдабергенов, А.Ф. Зейнулина, Р.Ш. Торпищева
Редактор: Ж. Елешева
Тілшілер: В. Джембетова
Көркемдеуші-беттеуші: Е.М. Абенов
Корректор: С. Шаймарданова

Таралым «PrimaLux» баспасында басылған. Мекен-жайы: Екібастұз қаласы, Әуезов көшесі, 15. Тел: 8 (7187) 75-50-44

Тапсырыс № Г16-3343

Таралымы 700 дана.